Αριθ. 349 — Λεπτὰ εἴκοσι πέντε.

ΕΤΟΣ Ζ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΔ'. Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι. — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Ἀγχίσμου. 5 Σεπτεμβρίου 1882

Τοῦ ὀνόματος τῆς βασιλίσσης τῆς Ῥωμουνίας, ὡς συγγραφέως ἀξιολόγων πεζῶν καὶ ποιητικῶν ἔργων, πολλάκις ἐγίνετο μνεία ἐν τῇ «Ἑστίᾳ». Ὅπως δὲ παράσχωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν μικρὸν δεῖγμα τῆς συγγραφικῆς τέχνης τῆς μουσοτραφοῦς ἡγεμονίδος, παραθέτομεν τὸ κατωτέρω διηγημάτιον, ὅπερ παραλαμβάνομεν ἐκ τῆς νεωτάτης συλλογῆς διηγημάτων, ἣν ὑπὸ τὸ σύνηθες αὐτῆς φιλολογικὸν ψευδώνυμον Carmen Sylva ἐξέδοτο πρό τινος ἐν Βουκουρεστίῳ ἡ ἐστεμμένη συγγραφεὺς ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου. Τὰ διηγήματα ταῦτα βάσιν ἔχουσι ῥωμουνικὰς παραδόσεις ἃς μετὰ χάριτος πολλῆς ἀναπτύσσει ὁ ποιητικὸς κάλαμος τῆς καλλιτέχνιδος βασιλίσσης· ἐδημοσιεύθησαν δὲ τὸ πρῶτον ῥωμουνιστὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «Povestile Pelesului» (Τὰ παραμύθια τοῦ Πελέσου), καὶ ἐκδοθήσονται προσεχῶς καὶ εἰς γερμανικὴν γλῶσσαν. Τὸ ἐνταῦθα δημοσιευόμενον μετεφράσθη ἐκ τοῦ ῥωμουνικοῦ πρωτοτύπου. Σ.τ.Δ.

ΤΟ ΚΑΜΕΝΟ ΒΟΥΝΟ

Ὅλη περηφάνεια ἦτον ἡ ὡραία Πάουνα. Εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς μαύρους καὶ μεγάλους, τὰς ὀφρῦς πυκνὰς καὶ ἡνωμένας καὶ καμπύλην ἀλλὰ σύμμετρον τὴν ῥῖνα· τὸ στόμα της δὲν ἦτο τόσῳ μικρόν, ἀλλὰ καλοκαμωμένον, καὶ ὅταν ὡμίλει ἠ ἐγέλα ἔβλεπες δύο σειρὰς ὀδόντων, οἱ ὁποῖοι ἔλαμπον ἐκ τῆς λευκότητος. Ἐπὶ τοῦ μετώπου συνέδεεν ὡς στέμμα τὰς μαύρας αὐτῆς πλεξίδας, καὶ ὁ κόσμος ὅλος, ὅταν τὴν ἔβλεπε νὰ διαβαίνῃ ἐλαφρὰ, ζωηρὰ, εὐθυτενὴς, ἔλεγεν ἀστεϊζόμενος: ἡ *βασιλοπούλα περνᾷ*. Ἀλλὰ δὲν εἶχε καὶ τόσην ὑπερηφάνειαν ἡ Πουνίτσα, ὥστε νὰ ἀποστρέφῃ τὴν κεφαλὴν ὅταν διέβαινεν ὁ Θανάσης, καὶ ἀκόμη καὶ εἰς τὸν χορὸν ἐστέκετο νὰ τὸν ἀκούσῃ ὅταν ὡμίλει μαζύ της. Ὅταν ὅμως ἄλλος κανεὶς ἐζήτει νὰ τὴν πειράξῃ ὁμιλῶν περὶ αὐτοῦ, τὸ πρόσωπόν της ἐγίνετο κατακόκκινον, καὶ ἡ ἀπάντησίς της ὡς μάχαιρα τοῦ ἔκοπτε τὴν ὄρεξιν τῶν ἀστεϊσμῶν. Πολὺ ἐζήλευον οἱ νέοι τὸν Θανάσην, καὶ μάλιστα ὅταν ἔμαθον ὅτι ἔγεινε καὶ ὁ ἀρραβών. Ἀλλὰ ἰδοὺ, αἴφνης σημαίνει ἡ ὥρα τοῦ πολέμου εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ὁ Θανάσης ἀναγκάζεται νὰ μεταβῇ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ καὶ νὰ ἀναχωρήσῃ πρὸς τὸν Δούναβιν. Ἡ Πάουνα κατέπιε τὰ δάκρυά της εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου· ἀλλ' ὅταν ἦτο μόνη ἔκλαιε πολὺ, καὶ κανεὶς δὲ ἐτόλμα νὰ τὴν ἐρωτήσῃ.

Πῶς τὸ κατώρθωνε, κανεὶς δὲν εἴξευρε, ἀλλ' εἰς τὸ χωρίον πρώτη αὐτὴ εἶχεν εἰδήσεις ἀπὸ τὸν στρατὸν, καὶ ὅταν ἤρχισε νὰ γίνεται λόγος περὶ τῶν πρώτων μαχῶν, τοιαύτη ζάλη τὴν κατελάμβανεν ἐνίοτε ὥστε ἔπρεπε νὰ στηρίζεται διὰ νὰ μὴ πέσῃ ἡ τόσῳ πρὶν ζωηρὰ Πάουνα. Τὴν νύκτα δὲν εἶχε πλέον ὕπνον, καὶ συχνὰ ἠναγκάζετο νὰ ἀφίνῃ ἀναμμένον τὸ κηρίον διὰ νὰ διαλύωνται αἱ φρικταὶ ὀπτασίαι, αἱ ὁποῖαι τῆς παρουσίαζον τὸν ἀγαπητόν της Θανάσην πότε καταπληγωμένον καὶ αἱματόφυρτον, πότε ἐκπνέοντα καὶ πότε νεκρόν. Οὕτω σκοτεινήν τινα νύκτα ἐκάθητο ἐνδεδυμένη εἰς τὴν ἄκραν τῆς κλίνης, ἀγνοοῦσα ὅτι ἔξω ἄνθρωπος κρυμμένος πλησίον τῆς οἰκίας παρετήρει διὰ τοῦ παραθύρου. Οὐδ' ἠσθάνετο πόσον ἦτο ὡραία οὕτω, μὲ τοὺς μεγάλους της ὀφθαλμοὺς ἀτενῶς βλέποντας πρὸς τὰ ἐμπρὸς, μὲ τὰς χεῖρας ἐστηριγμένας ἐπὶ τῶν γονάτων. Αἴφνης ἀκούει νὰ κτυποῦν εἰς τὸ παράθυρον. Ἀφῆκεν ἐλαφρὰν φωνὴν ἡ κόρη, καὶ τεταραγμένη ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν, διερευνῶσα τὸ σκότος μὲ τοὺς λαμπροὺς της ὀφθαλμούς. Ἐκεῖ τῇ ἐφάνη ὅτι διέκρινε τὸν Θανάσην, καὶ μετὰ τοῦτο ἀκούει φωνὴν καλοῦσαν αὐτὴν ἠρέμα.

— Πάουνα, καλή μου Πάουνα, ἔλα, σὲ παρακαλῶ, ἔξω· μὴ φοβεῖσαι, εἶμαι ἐγὼ, ὁ Θανάσης.

Εἰς τὴν στιγμὴν ἡ χεὶρ αὐτῆς ἔδραξε τὸν σύρτην τῆς θύρας· μόλις δ' εὑρέθη ἔξω καὶ αἰσθάνεται δύο βραχίονας νὰ τὴν περιβάλλωσι. Ἀλλ' ἐκείνη ἀπωθοῦσα αὐτοὺς καὶ ἀποσυρομένη ἐρωτᾷ·

— Πῶς, σὺ εἶσαι; Ἢ μήπως κανεὶς θέλει νὰ γελάσῃ μαζύ μου;

— Νά, ἰδὲ τὸ δακτυλίδι σου, Πάουνα, καὶ ἐδῶ εἰς τὸν λαιμόν μου, ἡ εἰκονίτσα ποὺ μοῦ ἔχεις δώσει· δὲν ἠμπόρεσα νὰ ὑποφέρω περισσότερο· ἠθέλησα νὰ ἰδῶ μὴν τύχῃ καὶ μ' ἐλησμόνησες.

— Ἀλλὰ ποιὸς σὲ ἀπέλυσεν ἀπὸ τὸν στρατόν;

— Ἐμένα;.. Κανένας.

— Κανένας; Καὶ εὑρίσκεσαι ἐδώ; Πῶς; δὲν εἶνε πλέον πόλεμος;

— Ὤ, ναὶ, ὁ πόλεμος ἐξακολουθεῖ, ἀλλὰ ἐγὼ ἔφυγα κρυφὰ, ἀπὸ τὴν ἀγάπη σου, Πάουνα.

— Ἀπὸ τὴν ἀγάπη μου; — Ἡ Πάουνα ἔβαλε γέλωτα πικρὸν, ἀλλ' ἀμέσως καταστείλασα αὐτὸν ἐξηκολούθησε.

— Καὶ πιστεύεις σὺ ὅτι μοῦ ἀρέσει νὰ ἔχω ἀραβωνιστικὸν ἕνα λιποτάκτην; Φύγε ἀπ' τὰ μάτια μου!

— Πάουνα! Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀγάπη σου! Ἴσ τὸν θάνατο θέλεις νὰ μὲ στείλῃς, 'ς τὸν ἀφανισμό;

— Πήγαινε ὅπου θέλῃς· τόσο μόνον μάθε ἀπὸ

'μένα, ὅτι ποτὲ δὲν θὰ γείνω γυναῖκα 'δική σου· γιατὶ νὰ ἔχω ἄνδρα ποὺ νὰ τὸν περιφρονεῖ ὁ κόσμος, αὐτὸ δὲν θὰ εἰμπορέσω ποτὲ νὰ τὸ ὑποφέρω!

— Ἀγαπᾷς ἄλλον!

— Ὄχι, Θανάση, ἐσένα, μόνον ἐσένα ἀγαπῶ· νύκτες ὁλόκληραις ἐπέρασα νὰ σὲ συλλογίζωμαι, ἀλλὰ ποτὲ, οὔτε 'ς τὸν ὕπνο μου δὲν ἤθελα ὀνειρευθῆ ὅτι ἀγάπησα ἕνα δειλὸν καὶ ἀνάξιον.

Καὶ ἔκρυψε μὲ τὰς χεῖρας τὸ πρόσωπόν της ἐνῷ τὰ δάκρυα ἐπλημμύρουν τοὺς ὀφθαλμούς της.

— Κ' ἐγὼ ἐνόμιζα πῶς θὰ μὲ δεχθῆς μὲ χαρὰ καὶ μὲ ἀγάπη καὶ θὰ μὲ κρύψῃς 'ς τὸ σπῆτί σας.

— Ὦ, ἐντροπή μου! ἐφώνησεν ἡ νέα, ἐντροπὴ ποὺ ἔχω ἀρραβωνιστικὸν ἕνα τέτοιον! Ἀλλ' ἄκουσέ με καλὰ τὶ θὰ σοῦ εἰπῶ τώρα! πεῖσ' εὔκολα εἰμπορεῖ ν' ἀνάψῃ τὸ βουνὸ ἐκεῖνο παρὰ νὰ γείνω ἐγὼ γυναῖκά σου.

— Κ' ἐγὼ, ἐφώνησεν ὁ Θανάσης, κι' ἐγὼ σοῦ λέγω λοιπὸν, ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς δὲν θὰ μὲ ἰδῆς πλέον παρὰ ἢ νικητὴν ἢ νεκρόν.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν οἱ δύο νέοι ἀντίκρυζον ὁ εἷς τὸν ἄλλον μὲ ὀφθαλμοὺς τόσον ἐξημμένους, ὥστε ἐνόμιζες ὅτι ἤστραπτον εἰς τὸ σκότος. Αἴφνης ἄνωθεν αὐτῶν ἐπεχύθη φῶς ζωηρὸν, στρέψαντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ ἄνω ἐνόμισαν ὅτι ἤναψε μία τῶν ἀποτόμων κορυφῶν τοῦ ὄρους. Ἡ λάμψις κύξανεν ὁλονὲν, μέχρις οὗ εἰς τὸν ὁρίζοντα ὑψώθη μεγάλη ἐρυθρὰ φλὸξ, ἐξ ἧς ἐνόμιζες ὅτι ἐξέφευγον ἀστέρες. Οἱ μνηστῆρες ἵσταντο ὡς ἀπολιθωμένοι. Τὰ παράθυρα τῶν γειτονικῶν οἰκιῶν ἤρχισαν νὰ ἀνοίγωνται, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐφώνουν οἱ μὲν πρὸς τοὺς δέ: «— Καίεται τὸ δάσος. — Καλὲ ὄχι, καίεται τὸ βουνό». Οἱ κύνες ὐλάκτουν, οἱ πετεινοὶ ἤρχισαν κράζοντες. Ἐν ἐκείνῃ τῇ στιγμῇ ἡ Πάουνα ἔλαβε τὸν μνηστῆρά της ἐκ τῶν ὤμων, καὶ ἀπωθοῦσα αὐτὸν μακρὰν ἔκραξε. — Φύγε, φύγε γρήγορα ἀπὸ 'δῶ καὶ κρύψου· γιατὶ ἀλλέως θὰ ἀποθάνω ἀπὸ ἐντροπή». Καὶ ὡς ἀστραπὴ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔκλεισε τὴν θύραν καὶ ἔσβυσε τὸ κηρίον. Μὲ καρδίαν ἰσχυρῶς παλλομένην εἶδε τὸν Θανάσην φεύγοντα καὶ ἀποκρυπτόμενον εἰς τὸ σκότος, εἶδεν ἔτι τὸ φλεγόμενον ὄρος καὶ τὴν λάμψιν ἐλαττουμένην κατὰ μικρὸν, καὶ οὐδεμίαν ἔδωκεν ἀπάντησιν ὅταν ἦλθον νὰ τὴν καλέσουν νὰ ἴδῃ καὶ αὐτὴ τὸ θαυμάσιον πρᾶγμα.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅλοι ἔβλεπον τὴν Πάουνα μακρὰν τῆς συνήθους ὁδοῦ, τὸ μειδίαμα δὲν ἐφάνη πλέον εἰς τὰ χείλη της, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἄλλοτε τόσον εὔκολα ἐπέτων οἱ ἀστεϊσμοὶ καὶ αἱ ἀποκρίσεις αἱ ζωηραί. Σιωπηλὴ κατεγίνετο εἰς τὴν ἐργασίαν της, ἀλλὰ συχνὰ τόσον ἠσθάνετο νὰ τὴν καταβάλλῃ ὁ κόπος, ὥστε ἠναγκάζετο νὰ καθίζῃ εἰς τὴν ἄκραν τῆς πηγῆς καὶ μὲ τὸ ὕδωρ νὰ δροσίζῃ τὸ καῖον μέτωπόν της. Ἐνίοτε ἔμενε παρατηροῦσα ἐπὶ πολὺ τὴν ὄψιν της εἰς τὴν πηγὴν, ἢ ἀτενίζουσα ἔντρομος πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους.

Ἀπροσδοκήτως δὲ ἤρχισε νὰ γίνεται λόγος ὅτι ὁ Θανάσης ἐφάνη εἰς τὸ χωρίον· ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα ἰσχυρίζοντο ὅτι τὸν διέκριναν εἰς τὴν λάμψιν τοῦ ἀναφλεχθέντος ὄρους, ὅτι καὶ ἤκουσαν μάλιστα τὴν φωνήν του συγχρόνως μὲ ἐκείνην τῆς Πάουνας. Ὅταν δὲ κανεὶς τὴν ἠρώτα ἐκείνην περὶ τούτου, ἱδρῶτος σταγόνες ἐκάλυπτον τὸ μέτωπόν της καὶ κύκλῳ τὰ χείλη της, τὰ ὁποῖα ὑποτρέμοντα ἀπήντων. — Μὰ δὲν ἦτον 'ς τὸ 'δικό μας τὸ σπῆτι σκότος καὶ σιωπὴ, ὅταν ἐκαίετο τὸ βουνό;

Ἡ μήτηρ τῆς Πάουνας ἐκίνει τὴν κεφαλὴν λέγουσα ὅτι πολλὰ παράδοξα γίνονται εἰς αὐτὸν τὸν κολασμένον κόσμον. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἔρθασεν ἡ εἴδησις ὅτι συνεκροτήθη μία μεγάλη καὶ αἱματηρὰ μάχη, αὐτὴν δὲ τὴν φορὰν ἡ Πάουνα ἔμαθε τελευταία τὸ σπουδαῖον τοῦτο συμβάν. Ἔτρεξεν εὐθὺς εἰς τὴν οἰκίαν, ἔρριψεν εἰς τοὺς ὤμους της ἐλαφρὸν *σάλιον*, ἔδεσεν ἐντὸς μανδηλίου *μαμαλίγκαν*[1] καὶ ὅ,τι εὗρε πρόχειρον ὄψον εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ὅταν ἡ μήτηρ της περίφροντις τὴν ἠρώτησε ποῦ πηγαίνει, ἀπεκρίθη αὐτὰς μόνον τὰς λέξεις· — Γρήγορα ἐπιστρέφω, μητέρα, μὴν ἀνησυχεῖς διὰ 'μένα.

*

Εἰς τὸ λυκόφως τῆς ἑσπέρας φαίνεται ἐκτεινόμενον εὐρὺ πεδίον μάχης· νεκρῶν χιλιάδες καλύπτουσιν αὐτὸ, ἵπποι κεῖνται ἐκτάδην παραδίδοντες ἐν σφαδασμῷ τὸ πνεῦμα, καὶ ἄλλοι περιφέρονται ἔνθεν κακεῖσε ἐν τῇ γαλήνῃ τῆς νυκτός. Ὁ στρατὸς εἶνε ἠθροισμένος πέριξ μεγάλων πυρῶν, καὶ οὐδεὶς ἀκούει τοὺς στεναγμοὺς, οἵτινες ἔρχονται ἀπὸ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ἀλλ' εἰς τὸ πυκνούμενον σκότος διαγράφεται τὸ ὑψηλὸν ἀνάστημα γυναικὸς, μόνης περιφερομένης ἐν τῷ μέσῳ τῶν νεκρῶν, ἀφοῦ πρότερον περιῆλθεν ὁλόκληρον τὸ στρατόπεδον ἐρωτῶσα περὶ στρατιώτου ὀνομαζομένου Θανάση. Ἀφόβως πλησιάζει φίλον ἢ ἐχθρὸν, προσφέρουσα ὕδωρ εἰς τὸν μὲν ἢ εἰς τὸν δὲ, καὶ παρατηροῦσα καλῶς τοὺς νεκρούς. Ἐπῆλθε μετ' ὀλίγον ἐντελῶς ἡ νὺξ, καὶ ἡ σελήνη τώρα ἐφώτιζε τὴν ἀπαισίαν πεδιάδα. Ἀλλ' εἰς τὸ φῶς αὐτῆς ἡ αὐτὴ σκιὰ φαίνεται πάντοτε περιφερομένη εἰς τὸ πεδίον, γονατίζουσα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ψηλαφίζουσα ἐπὶ τοῦ στήθους της τὴν κεφαλὴν κανενὸς ψυχορραγοῦντος, καὶ ἐρευνῶσα ἐπὶ πτωμάτων φρικαλέως τετραυματισμένων μὴ εὕρῃ γνωστὸν δακτυλίδιον ἢ μικρὰν εἰκόνα ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἀνηρτημένην. Μόνον δ' ἅπαξ ἐστράφη μετὰ φρίκης πρὸς τὰ ὀπίσω, ὅταν εἶδε τινὰς ἀπογυμνοῦντας ἕνα νεκρὸν καὶ ἤκουσε νὰ θραύουν τὰ ὀστᾶ τῶν δακτύλων, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀφῄρουν τὰ δακτυλίδια· τότε μόνον ἔρυγεν ἔντρομος, ἀλλ' ἐπανῆλθε κατόπιν καὶ μετὰ φόβου παρετήρησε τὸν νεκρόν.

1. Μαμαλίγκα εἶνε ὁ συνήθης ἄρτος τῶν χωρικῶν τῆς Ῥωμουνίας, κατασκευαζόμενος ἐξ ἀραβοσίτου καὶ ὁμοιάζων εἰς τὸ εἶδος πρὸς τὴν ἡμετέραν μπομπόταν.

Ὁλόκληρον τὸ στρατόπεδον εἶχε πέσει εἰς ὕπνον, καὶ ἡ Πάουνα ἐπλανᾶτο ἀκόμη ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκάλει μὲ ἐλαφρὰν φωνήν: Θανάση, Θανάση! Συχνὰ βαθὺς στεναγμὸς ἀπήντα εἰς τὴν φωνήν της, ἀλλ' ἄπελπις ἐκίνει τὴν κεφαλὴν ἡ κόρη, ἀφοῦ πρῶτον ἔδιδεν ὕδωρ εἰς τὸν ψυχορραγοῦντα. Ἐν τούτοις ἤρχισε νὰ ὑποφώσκῃ ἡ αὐγὴ καὶ τῆς σελήνης ἡ λάμψις νὰ ὠχριᾷ, ὅτε αἴφνης βλέπει τι ἀπαστράπτον, πλησιάσασα δὲ προσκόπτει ἐπὶ νεκροῦ ἡμιγύμνου, ὅστις διὰ τῆς χειρὸς, εἰς τὴν ὁποίαν ἔφερε δακτυλίδιον, εἶχε σφίξει τόσον δυνατὰ ἀντικείμενόν τι κρεμάμενον ἐπὶ τοῦ στήθους, ὥστε ἀδύνατον ἐφαίνετο νὰ τοῦ ἀποσπάσῃ τις ἀπ' αὐτοῦ τὴν χεῖρα. Ἡ Πάουνα ἀνεγνώρισε τὸν ἀρραβῶνά της. —«Θανάση!..... καὶ μὲ τὴν κραυγὴν ἔπεσε παρὰ τὸν νεκρὸν, οὗτινος ἡ ὄψις ἀπὸ ῥεῖθρον αἵματος καλυπτομένη μόλις ἠδύνατο νὰ διακριθῇ.

Μετὰ στιγμάς τινας ἡ Πάουνα συνῆλθεν εἰς ἑαυτὴν, καὶ ἤρχισε νὰ νίπτῃ τὴν προσφιλῆ μορφὴν τοῦ φίλου της· κρουνοὶ δακρύων δ' ἔρρευσαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν της, ὅταν εἶδεν ὅτι φρικώδης πληγὴ ξίφους εἶχε κατενεχθῆ κατὰ τοῦ προσώπου του καὶ καταςρέψει καὶ τοὺς δύο του ὀφθαλμούς. Ἀλλ' εἶδεν ὅτι τὸ αἷμα ἤρχισε πάλιν νὰ ῥέῃ, καὶ ἐνόησεν ὅτι ὁ ἀγαπητὸς αὐτῆς δὲν εἶχε ἀποθάνει ἔτι· διὸ ἔσπευσε νὰ τοῦ δροσίσῃ τὰ χείλη προσφέρουσα εἰς αὐτὸν νὰ πίῃ καὶ νὰ τοῦ δέσῃ τὰς πληγὰς διὰ τοῦ μανδηλίου της. Μακρὸς στεναγμὸς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στήθους του, καὶ ὅταν ἤκουσεν ἐκφωνούμενον τὸ ὄνομά του ὕψωσε τὴν χεῖρα καὶ ἐψηλάφησε τὴν ὄψιν τῆς Πάουνας. «Ὦ καλή μου Πάουνα! εἶπε μετὰ φωνῆς μόλις ἀκουομένης· «ἄφησέ με νὰ ἀποθάνω ἐδῶ. Εἶμαι τυφλὸς, τί χρησιμεύω πλέον ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον;

— Ὄχι, ὄχι, ἀνεφώνησεν ἡ νεᾶνις, εἶσαι ὁ ἀγαπητὸς τῆς καρδίας μου, καὶ, μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ σύζυγός μου μετ' ὀλίγον! Ἀλλὰ σιώπαινε τώρα, σιώπαινε!

Πολλαὶ καὶ μακραὶ ἑβδομάδες παρῆλθον ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ὅλον δ' αὐτὸ τὸ διάστημα ἡ Πάουνα ἡμέραν καὶ νύκτα δὲν ἐκινήθη ἀπὸ τὸ πλευρὸν τῆς κλίνης τοῦ Θανάση, ἀλλὰ περιπαθῶς τὸν ἐπεριποιεῖτο. Ἡμέραν δέ τινα οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου εἶδον ἐρχομένους ἐπὶ τῆς ὁδοῦ δύο ὁδοιπόρους· ἕνα τυφλὸν φέροντα τὸν στρατιωτικὸν μανδύαν καὶ τὸ παράσημον τῆς τιμῆς ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ νέαν κόρην, ἥτις ὡδήγει αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ ἱλαρῶς προσεμειδία λέγουσα πρὸς τοὺς διαβάτας· — Αὐτὸς εἶνε ὁ ἀραβωνιστικός μου· *παλληκάρι* ἀλήθεια, καθὼς τὸ δείχνει καὶ τὸ παράσημο ποῦ ἔχει 'ς τὸ στῆθος.

— Καὶ 'ς τὸ πρόσωπο! προσέθετεν ὁ Θανάσης ἀναστενάζων.

*

Ποτὲ ἕως τότε δὲν εἶχε γείνει εἰς τὸ χωρίον γάμος τόσον λαμπρός· ἀπὸ πλησίον καὶ ἀπὸ μακρὰν πλῆθος κόσμου εἶχε συναχθῆ καὶ ἐλυπεῖτο τὴν Πάουναν τὴν ὡραίαν ἡ ὁποία ἐνυμφεύετο τὸν τυφλόν. Ἐκείνη ὅμως ἦτο περιχαρὴς, ἐγέλα εἰς ὅλους καὶ ἔλεγεν· — Ἐγὼ εἶμαι ὑπερήφανη ποὺ παίρνω ἄνδρα ἕνα *παλληκάρι*! Μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἔχω ἀρκετὴν δύναμιν καὶ εἰμπορῶ νὰ δουλεύω καὶ διὰ τοὺς δύο μας.

Ἀπὸ τότε τὸ ὄρος ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον οἱ χωρικοὶ εἶδον νὰ φλέγεται ὠνομάσθη *Καμένο βουνὸ*, διότι οἱ ποιμένες καὶ οἱ κυνηγοὶ οἱ ὁποῖοι ἀνέβαινον αὐτὸ εἰς καταδίωξιν αἰγάγρων ὤμνυον ὅτι εὗρον ἐπάνω βράχους ἀπηνθρακωμένους.

Carmen Sylva.

ΤΟ ΑΚΟΥΣΙΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

Συνέχεια ἰδὲ σελ. 548.

Κ'

Αἱ Καράριοι νῆσοι.

— Κατάβητε κάτω, κύριε, εἶπεν ὁ ὕπαρχος τοῦ *Φούλτωνος* πρὸς τὸν Πινσὼν, διερχόμενος ἐγγύθεν αὐτοῦ· ἐδῶ εἶνε κίνδυνος.

Ὁ Ζωηρὸς ὀλίγον τι ὠχρὸς, παρετήρει μὲ ὄμματα ὑπερμέτρως ἀνεῳγμένα. Ὁ μηχανικὸς διστάσας πρὸς στιγμὴν ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς τὴν αἴθουσαν, μόλις δ' ἔστασας πρὸς στιγμὴν ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς τὴν αἴθουσαν, μόλις δ' ἔφθασεν ἐκεῖ καὶ νέα ἐκπυρσοκρότησις ἐκλόνισε τὸ πλοῖον.

— Μεῖνε ἐδῶ, μικρὲ, εἶπεν ὁ Πινσὼν κατεχόμενος ὑπὸ πυρετώδους ἀνησυχίας καὶ μὴ δυνάμενος νὰ σταθῇ, μεῖνε ἐδῶ καὶ μὴ κινηθῇς.

— Καὶ σεῖς, ποῦ πηγαίνετε, κύριε;

— Ἐπάνω εἰς τὸ κατάστρωμα· ἐπιθυμῶ κάλλιον νὰ βλέπω παρὰ νὰ ἀκούω.

— Ἔρχομαι κ' ἐγὼ, εἶπε τὸ παιδίον· δὲν θέλω νὰ σᾶς ἀφήσω.

Ὁ μηχανικὸς ἐπλησίασεν ἐκ νέου τὸν παῖδα.

— Φοβεῖσαι; τὸν ἠρώτησεν.

— Ἐδῶ, ναί· ἐπάνω, εἰς τὰ ἀνοικτὰ, νομίζω ὅτι εἴμεθα ἀσφαλέστεροι.

Ὁ Πινσὼν φοβούμενος μὴ ὁ μικρὸς αὐτοῦ σύντροφος πάθῃ ὑπὸ σφαίρας τινὸς ἢ ἐκ τῆς ἐκρήξεως ὀβίδος, παρῃτήθη τῆς προθέσεως τοῦ νὰ μεταβῇ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἐκάθησε πλησίον τοῦ Ζωηροῦ.

— Ἰδοὺ ὁ πόλεμος, μικρὲ, εἶπε μετὰ μελαγχολίας, ὁ πόλεμος καὶ τὰ φρικαλέα δεινά του. Ἕκαστος τῶν ἀντηχούντων κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην κρότων ἔχει ὡς φοβερὰν συνέπειαν νὰ στερῇ μίαν μητέρα τοῦ τέκνου, τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἀνέθρεψε θυσιάζουσα τὴν νεότητά της, τὸ ὁποῖον ἐπροστάτευσεν ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη ὅπως μὴ πάθῃ ποτὲ μίαν ἀμυχήν. Εἶνε φοβερὸν νὰ σκέπτεται κανεὶς ὅτι ὄντα ἀνθρώπινα, δηλαδὴ πεπροικισμένα μὲ λογικὸν.... Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν τὴν ἀπατη-

λὴν αὐτὴν φιλοσοφίαν· ὅσον εἰς τὴν γῆν ὑπάρχουσι φιλόδοξοι καὶ πονηροί, ὁ πόλεμος θὰ ὑπάρχῃ.

— Ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ ἀξιωματικοί του εἶνε ἀγαθοὶ ἄνθρωποι, εἶπεν ὁ Ζωηρός· πολλάκις μοὶ τὸ εἴπατε αὐτό.

— Βέβαια, μικρέ μου· δὲν ἐννοῶ αὐτοὺς ἀλλὰ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τοὺς ἀναγκάζουν νὰ πολεμῶσιν. Ὁ πόλεμος ὅστις σήμερον διαιρεῖ εἰς δύο στρατόπεδα τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, εἶνε πόλεμος μοιραῖος, καὶ ἴσως ἀναγκαῖος. Εἷς μόνος πόλεμος ὅμως εἶνε δίκαιος καὶ ἅγιος, ὁ πόλεμος πρὸς ἐχθρὸν εἰσβάλλοντα εἰς τὴν πατρίδα ἐπὶ σκοπῷ νὰ διαμελίσῃ ἢ νὰ καθυποτάξῃ αὐτήν. Πᾶς τις ἔχει καθῆκον νὰ πολεμήσῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τούτου καὶ ν' ἀποθάνῃ, ὅπως δυνηθῇ νὰ καταλίπῃ εἰς τὰς μυριάδας τῶν ὄντων ἅτινα θὰ γεννηθῶσι κατόπιν ἡμῶν, ἐν ἐλλείψει ἄλλου καλοῦ τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν.

Οἱ πυροβολισμοὶ ἐξηκολούθουν. Ὁ Πινσὼν ὀλίγον κατ' ὀλίγον προσήγγισε τὴν κλίμακα, ἀνῆλθε τὰς βαθμίδας καὶ ἐφάνη ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Ἡ θάλασσα ὑπὸ τὴν ἀναλαμπὴν τῶν δύο καιομένων πλοίων ἐφαίνετο ὡς εὐρεῖα ἐρυθρὰ ὀθόνη. Ἡ αὔρα ἐξήγειρε μόλις μικρά τινα κύματα ὁ δὲ λευκὸς καπνὸς τῶν τηλεβόλων ἐπλανᾶτο κυμαινόμενος ἐν τῷ αἰθέρι. Ἐπὶ τοῦ *Φούλτωνος* αἱ μορφαὶ τῶν ἀνδρῶν ἦσαν σοβαραί, ἀλλὰ τὰ βλέμματα ἦσαν ἀστραπηβόλα. Τὰ προστάγματα τοῦ πλοιάρχου, ἱσταμένου διαρκῶς ἐπὶ τῆς γεφύρας, διεβιβάζοντο λακωνικῶς. Καίπερ ἐλάσσων τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ ὁ *Δάβις*, ἀνθίστατο οὐχ ἧττον καὶ διηυθύνετο οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἀποκαλύπτῃ τὰς πλευρὰς αὐτοῦ. Πολλαὶ κηλῖδες αἵματος ἐφαίνοντο ἤδη ἐπὶ τοῦ *Φούλτωνος*, καὶ σχοινία πολλὰ κεκομμένα ἐκρέμαντο ἀπὸ τῶν ἱστῶν.

— Κυβερνᾶτε εἰς τρόπον ὥστε νὰ κτυπήσωμεν τὸν ἐχθρὸν ἀπὸ τὰ πλάγια, εἶπεν ἐλθὼν ἀξιωματικός τις πρὸς τοὺς παρὰ τὸ πηδάλιον ναύτας· ὁ πλοίαρχος θέλει νὰ τελειόνωμεν.

Ταυτοχρόνως διαταγὴ ἐδόθη πρὸς τοὺς πυροβολητὰς νὰ παύσωσι τὸ πῦρ.

Ὁ Πινσὼν ἐτοποθετήθη ἐγγὺς τῆς καπνοδόχης· αἴφνης ἠσθάνθη σῶμά τι ἐγγὺς αὐτοῦ. Ἦτο ὁ Ζωηρός.

— Ἀφήσατέ με νὰ μένω ἐδῶ, κύριε, εἶπε τὸ μειράκιον μετὰ φωνῆς ἱκετευτικῆς.

Ὁ Πινσὼν μὴ ἀπαντήσας περιεπτύξατο τὸν μικρὸν αὐτοῦ σύντροφον. Σιγὴ ἐπίσημος ἐβασίλευεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ *Φούλτωνος* ὅστις ἐδέχετο χωρὶς ν' ἀπαντᾷ τὸ πῦρ τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ. Μία σφαῖρα ἦλθε καὶ ἐνεπήχθη ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ Πινσών.

— Οὔρ! ἐψιθύρισεν ὁ μηχανικός, ὅλ' αὐτὰ ἐγὼ ἐντοσούτῳ τὰ χρεωστῶ εἰς ἐκεῖνον τὸν κατεργάρην τὸν Βοαζολῆν. Ἂν δὲν ἦτο αὐτὸς καὶ αἱ ἄπιστοι συμβουλαί του, ἐγὼ αὐτὴν τὴν ὥραν θὰ ἤμην ἐξαπλωμένος ἥσυχα εἰς τὸ κρεββάτι μου. Ἀπ' ἐναντίας τώρα εὑρίσκομαι εἰς τὴν μέσην τῆς θαλάσσης, ἐν τῷ μέσῳ δύο πυρκαϊῶν καὶ ἀπειλοῦμαι πᾶσαν στιγμὴν ἀπὸ τὰ ὀβούζια, τὰ ὁποῖα ἠμποροῦν κάλλιστα νὰ μοῦ πετάξουν κανένα πόδι ἢ κανένα χέρι καὶ νὰ μὲ καταστήσουν ἱκανὸν διὰ τοὺς ἀπομάχους, χωρὶς νὰ ἔχω ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ ἔμβω εἰς τὸ ἄσυλόν των!

Ὁ Πινσὼν διέκοψε τὸν μονόλογόν του.

Ὁ *Φούλτων* ἀγόμενος ὑπὸ τοῦ ἀτμοῦ ἐν πάσῃ ταχύτητι ἔσπευδε πρὸς συνάντησιν τοῦ *Δάβις* καὶ προσήγγιζεν ὁλονέν. Μετά τινα λεπτὰ τὰ δύο πλοῖα, ὡς δύο ταῦροι ἐμμανεῖς, ἔμελλον νὰ συγκρουσθῶσι μετὰ βιαιότητος τρομακτικῆς. Ὁ Πινσὼν ἐξηρτήθη ἀπὸ τῶν σχοινίων, δι' ὧν προσεδένετο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος λέμβος τις, ὅπως ἀντιστῇ καὶ μὴ καταπέσῃ κατὰ τὴν ἐπικειμένην σύρραξιν.

— Ἀριστερὰ τὸ πηδάλιον, ἐκραύγασεν ὁ πλοίαρχος.

Ὁ *Φούλτων* ὑπακούων εἰς τὸ πηδάλιον ἐστράφη πρὸς ἀριστεράν. Ἀλλ' ὁ *Δάβις* ἐννόησε τὴν πρόθεσιν τοῦ ἐχθροῦ του καὶ καθ' ἣν στιγμὴν οὗτος ὥρμα κατ' αὐτοῦ, ἐστράφη καὶ αὐτὸς βιαίως. Τὰ δύο πλοῖα διεσταυρώθησαν καὶ ἐξεκένωσαν κατ' ἀλλήλων τὰ τηλεβόλα των. Κραυγαὶ πόνου καὶ ἀγωνίας ἐπηκολούθησαν μετὰ τὸν φοβερὸν κρότον, ἀλλ' αὗται ἀπεπνίγησαν παρευθὺς ὑπὸ τῶν ἀνευφημιῶν.

Παραφερόμενος ὑπὸ τῆς ὁρμῆς μεθ' ἧς ἤλπιζε νὰ διατάμῃ τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ ὁ *Φούλτων* ἀπεμακρύνθη περὶ τὰ πεντακόσια μέτρα καὶ ἠναγκάσθη νὰ περιγράψῃ μακρὰν καμπύλην ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον. Ὁ *Δάβις* πλέων κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν διῆλθεν ἐγγύθεν τοῦ δευτέρου φλεγομένου πλοίου καὶ ἐχαιρέτισεν αὐτὸ μετὰ φωνῶν θριαμβευτικῶν.

— Οἱ πυροπληταὶ δὲν θέλουν νὰ πολεμήσουν! ἀνέκραξε μετὰ λύσσης ὁ πλοίαρχος. Ἴσια διευθύνετε, παιδιά, εἶπε πρὸς τοὺς πηδαλιούχους, ἡ τιμὴ μᾶς ἐπιβάλλει νὰ μὴ ἀφήσωμεν νὰ μᾶς διαφύγουν αὐτοὶ οἱ κακοῦργοι.

Τὰ δύο πλοῖα ἀπεῖχον ἀλλήλων περὶ τὸ ἓν χιλιόμετρον καὶ ὁ *Φούλτων* ἔπλεεν ἐν πάσῃ ταχύτητι παρακολουθῶν τὸν ὁλκὸν τοῦ *Δάβις*. Μετὰ μίαν ὥραν περίπου τὰ δύο πυροπολούμενα πλοῖα δὲν ἐφαίνοντο πλέον, ἀλλ' ἐφ' ἱκανὸν διάστημα ὁ ὁρίζων ἐφαίνετο ἐρυθρὸς πρὸς τὸ μέρος αὐτῶν. Οἱ ναῦται παραχρῆμα ἔσπευσαν νὰ διορθώσωσι τὰς προξενηθείσας ὑπὸ τῶν σφαιρῶν βλάβας καὶ νὰ πλύνωσι τὸ κατάστρωμα. Ἦσαν λίαν δυσηρεστημένοι καὶ ἐργαζόμενοι ἠπείλουν διὰ τῆς πυγμῆς τὸν φεύγοντα ἐνώπιον αὐτῶν πειρατὴν καὶ ἀπηύθυνον πρὸς αὐτὸν ὕβρεις, προκαλοῦντες αὐτὸν νὰ σταθῇ καὶ νὰ τοὺς ἀναμένῃ. Αἱ φωναὶ αὐτῶν ἐκαλύπτοντο ὑπὸ τοῦ κρότου τῶν κυμάτων καὶ ὁ *Δάβις*, πολλὰς ζημίας ὑποστὰς βεβαίως, οὐ-

δεμίαν ἐφαίνετο ἔχων διάθεσιν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν ἀγῶνα.

— Ὁρίσατε, κύριε Γάλλε, νὰ πάρετε ἕνα γρόγ ὑπὲρ τῆς Ἀμερικῆς, εἶπεν ὁ πλοίαρχος διαβαίνων ἐγγύθεν τοῦ Πινσών. Εἴδον πῶς ἐφέρθητε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης καὶ ὁμολογῶ ὅτι εἶσθε γενναῖος.

— Ἔτσι κ' ἔτσι, ἀπήντησεν ὁ μηχανικὸς ἀφοῦ δὲν ἐμπορῶ νὰ κάμω διαφορετικά.

— Ἀδικεῖτε τὸν ἑαυτόν σας. Τὸ ἀμπάρι (κῦτος) ἦτο ἀνοικτὸν καὶ ἠδύνασθε νὰ καταβῆτε.

— Δὲν ἀγαπῶ τὰ σκοτεινά, ἀπήντησεν ὁ Πινσών· δὲν σᾶς κρύπτω ὅμως ὅτι θὰ σᾶς ἄφινα μιὰ χαρά, ἂν μοῦ ἦτο εὔκολον. Ἀλλ' εἴπατέ μοι, πιστεύετε ὅτι ὁ *Δάβις* θὰ δεχθῇ ἐκ νέου τὴν μάχην;

— Πρέπει νὰ τὴν δεχθῇ ἑκὼν ἄκων. Ὁ *Φούλτων*, κύριε, τρέχει περίφημα, θὰ τὸ ἴδητε αὔριον τὸ πρωΐ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς ὑγείαν σας καὶ καλὴν νύκτα!

Ὁ Πινσὼν καὶ ὁ Ζωηρὸς ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμα τοῦ πλοιάρχου καὶ ἀπεσύρθησαν εἰς τὸν θαλαμίσκον αὐτῶν. Τὸ παιδίον ἦτο ἔτι συγκεκινημένον ἐκ τοῦ θεάματος τῆς μάχης καὶ ἀπηύθυνε μυρίας ἐρωτήσεις πρὸς τὸν Πινσών.

— Θέλετε καὶ σεῖς ν' ἀνοίξῃ ὁ *Δάβις* καὶ νὰ καταποντισθῇ;

— Ὄχι, μικρέ μου· δὲν ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον κανενός.

— Οἱ ναῦται τοῦ *Φούλτωνος*, λέγουν ὅτι θὰ κρεμάσουν τοὺς ναύτας τοῦ *Δάβις*.

— Ἐννοῶ τὴν ὀργήν των. Ἂν τώρα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας ἤρχετο κανὲν πλοῖον ἀγγλικὸν ἢ γερμανικὸν νὰ καύσῃ δύο πτωχὰ γαλλικὰ ἐμπορικὰ πλοῖα, θὰ ἐζήτουν καὶ ἐγὼ ἓν ὅπλον διὰ νὰ λάβω μέρος εἰς τὴν μάχην. Ἀλλὰ τώρα ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ κάμνωμεν ἄλλο παρὰ νὰ εὐχώμεθα νὰ παύσῃ τὸ ταχύτερον ὁ ἀδελφοκτόνος αὐτὸς πόλεμος.

Εἰ καὶ ὁ Πινσὼν ἐξηγέρθη τοῦ ὕπνου κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, εὗρεν ἐν τούτοις τὸν Ζωηρὸν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Τρεῖς ναῦται τοῦ *Φούλτωνος* εἶχον φονευθῆ, οἱ δὲ σύντροφοι αὐτῶν κατεγίνοντο νὰ περιτυλίξωσιν αὐτοὺς ἐντὸς τεμαχίων πανίων ἐκ τῶν ἱστίων. Ἡ θάλασσα ἦτο γαλήνιος, εἰς τεσσάρων δὲ χιλιομέτρων ἀπόστασιν ἐφαίνετο ὁ *Δάβις* φεύγων.

— Ὁ κακοῦργος τρέχει καλά, εἶπεν ὁ ὕπαρχος πρὸς τὸν Πινσών· ἂν καὶ πλέομεν κατ' εὐθεῖαν γραμμήν, ἐν τούτοις αὐτὸς ἐξακολουθεῖ νὰ μᾶς ὑπερτερῇ. Εὐτυχῶς τὸ βαρόμετρον κατέρχεται· ἂν ἡ θάλασσα συνταραχθῇ, γνωρίζω τὸν *Φούλτωνα* θὰ κερδήσῃ ἀμέσως δρόμον.

Ὁ Πινσὼν παρετήρησεν ἐφ' ἱκανὴν ὥραν τὸν *Δάβις*, ὅστις μελαμβαφής, τὴν σημαίαν φέρων ἀνεπτυγμένην παρὰ τὴν πρύμνην, προὐκάλει οὕτω τὸν φοβερὸν αὐτοῦ ἀντίπαλον. Εὔστροφον ταχὺ τὸ μικρὸν ἀτμόπλοιον ἐφαίνετο ὀλισθαῖνον ἐπὶ τῶν κυμάτων καὶ κατέλειπεν ὄπισθεν αὐτοῦ μακρὰν γραμμὴν ἀφροῦ.

Ὁ κώδων τοῦ πλοίου ἐσήμανε τὴν δεκάτην. Ὁ πλοίαρχος, ἐν μεγάλῃ στολῇ, ἐφάνη αἴφνης ἐπὶ τοῦ καταστρώματος χαιρετισθεὶς ὑπὸ πενθίμου κρότου τυμπάνου. Πάραυτα οἱ ναῦται ἔνοπλοι παρετάχθησαν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου, ἐνῷ οἱ ἀξιωματικοὶ περιεκύκλουν τὸν ἀρχηγόν. Τὰ πτώματα τῶν τριῶν ναυτῶν ἀχθέντα ἀπετέθησαν παρὰ θυρίδα τηλεβόλου ἀνεῳγμένην ἐπὶ σανίδος ἐπικλινοῦς. Ὁ πλοίαρχος μετὰ φωνῆς σοβαρᾶς ἀνέγνω ψαλμούς τινας τοῦ Δαυΐδ· ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διέκοπτε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τότε ἠκούοντο οἱ θρηνώδεις ἦχοι πλαγιαύλου.

Οὐδὲν κατανυκτικώτερον τῆς λυπηρᾶς καὶ ἁπλῆς ταύτης τελετῆς. Ὑπεράνω τοῦ πλοίου ὁ ἀπέραντος οὐρανός· κάτωθεν ἡ μελαμβαθὴς θάλασσα ἑτοίμη νὰ ἀνοιγῇ ὅπως δεχθῇ τὰ λείψανα ἀνδρῶν σφριγώντων χθὲς ἐν τῇ ζωῇ καὶ θανόντων ἀνδρείως ἐν ᾗ θέσει ἐτάχθησαν, μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς πατρίδος αὐτῶν.

Κρότος τηλεβόλου ἀντήχησε. Τὰ τρία σώματα φέροντα ἕκαστον προσδεδεμένην παρὰ τοὺς πόδας σιδηρᾶν σφαῖραν, ὠλίσθησαν ἐπὶ τῆς σανίδος καὶ ἠφανίσθησαν ἐντὸς τῆς θαλάσσης.

Ὁ Πινσὼν καὶ ὁ Ζωηρὸς ἀσκεπεῖς καὶ συγκεκινημένοι παρέστησαν κατὰ τὴν πένθιμον τελετήν· μετέβησαν βραδέως ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου μέρους τοῦ καταστρώματος. Ὁ Ζωηρὸς ἔκλαιε.

— Τί ἔχεις, μικρέ; τὸν ἠρώτησεν ὁ μηχανικός.

— Τὸν πατέρα μου, κύριε, ἐνθυμοῦμαι τὸν πατέρα μου. Μίαν πρωΐαν τὸν εἶδα ὠχρὸν, ἀκίνητον, σκεπασμένον μὲ ἄσπρα σινδόνια, καθὼς οἱ ναῦται τοὺς ὁποίους εἴδομεν πρὸ ὀλίγου. Τὸν ἔβαλαν εἰς μίαν ἄμαξαν μαύρην καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸ νεκροταφεῖον. Ὁ τάφος ἦτο ἐσκαμμένος. . . καὶ δὲν τὸν εἶδα πλέον ἔκτοτε.

Ὁ Ζωηρὸς κατελήφθη ὑπὸ λυγμῶν τοσοῦτον ἰσχυρῶν, ὥστε ὁ Πινσὼν ἔλαβεν αὐτὸν ἐπὶ τῶν γονάτων του, τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ ὁμιλῶν πρὸς αὐτὸν ἤρχισε νὰ τὸν λικνίζῃ, ὡς ἂν ἦτο νήπιον. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ λύπη τοῦ παιδίου διεσκεδάσθη καὶ τὸ μειδίαμα ἀνεφάνη ἐπὶ τῶν χειλέων του. Δύο ὥρας μετὰ ταῦτα ἕκαστος ἐπὶ τοῦ *Φούλτωνος* ἀνέλαβε τὴν συνήθη ἐργασίαν.

Ὅτε ὁ κώδων τοῦ πλοίου ἐσήμανε τὴν δωδεκάτην, ἤτοι τὴν ὥραν τοῦ προγεύματος, ἡ μεταξὺ τοῦ *Φούλτωνος* καὶ τοῦ *Δάβις* ἀπόστασις δὲν ἐφαίνετο οὐδαμῶς μεταβληθεῖσα. Ὁ πλοίαρχος πεποιθὼς ὅτι ἂν ἡ θάλασσα ἐταράσσετο τὸ πλοῖόν του θ' ἀπέκτα ὑπεροχὴν εἰς τὸν δρόμον καὶ θὰ ἠδύνατο νὰ καταφθάσῃ τὸν ἐχθρὸν, ἐξήταζεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὸ βαρόμετρον.

Βραχεῖα ὑπῆρξεν ἡ διάρκεια τοῦ προγεύματος· ἡ προσδοκία τῆς ἐπικειμένης μάχης ἐξῆπτε πάν-

τας ἐπὶ τοῦ *Φούλτωνος*. Ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὁ πλοίαρχος ἔρριψεν ἓν βλέμμα πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ ἔτυψε τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ ποδός.

— Τὸ κατηραμένον αὐτὸ πλοῖον εἶνε ἀμερικανικῆς κατασκευῆς, εἶπε μετὰ πείσματος.

— Πόθεν τὸ ἀναγνωρίζετε, πλοίαρχε ; εἶπεν ὁ Πινσών.

— Ἀπὸ τὸν δρόμον του· ἂν εἶχε κατασκευασθῆ εἰς ἀγγλικὸν ἢ γαλλικὸν ναυπηγεῖον, πρὸ καιροῦ θὰ τὸ εἴχομεν καταφθάσει.

— Οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Γάλλοι εἰξεύρουν νὰ κατασκευάζουν πλοῖα, πλοίαρχε.

— Συμφωνῶ· μιμούμενοι τοὺς Ἀμερικανοὺς ἀκαταπαύστως οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Γάλλοι κατώρθωσαν νὰ κάμνουν καὶ αὐτοὶ κἄτι· ἀλλὰ κἄτι μόνον, ὄχι περιπλέον.

Ὁ πλοίαρχος δὲν ἦτο πολὺ εὐδιάθετος, ὥστε ὁ Πινσὼν δὲν ἐτόλμησε νὰ τῷ ἀντιτείνῃ. Ἐσίγησε λοιπόν, ἂν καὶ ἠδύνατο νὰ τῷ ἀποδείξῃ διὰ γεγονότων ἀναμφισβητήτων ὅτι οἱ γάλλοι μηχανικοὶ δὲν ὑποχωροῦσι πρὸ οὐδενὸς ἐν τῇ ναυπηγίᾳ. Πρὸς ἰδίαν ἱκανοποίησιν ὁ μηχανικὸς ἐξήγησεν εἰς τὸν Ζωηρὸν τὸ λάθος τοῦ πλοιάρχου καὶ εὗρεν ἐν τῷ παιδίῳ πεπεισμένον ἀκροατήν.

Ἡ ἡμέρα παρῆλθε, καθ' ὅλην δὲ τὴν διάρκειαν αὐτῆς παρετήρουν τὸν *Δάβις*, ὅστις, φέρων τὴν σημαίαν του κυματίζουσαν παρὰ τὴν πρύμνην, ἐξηκολούθει προκαλῶν τὸν ἀντίπαλόν του. Ὀργὴ κατεῖχε πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ *Φούλτωνος*, ἀνυπομόνως ἐπιθυμοῦν ν' ἀντιμετωπίσῃ ἐκ νέου τὸν πειρατήν, ὅστις ἐπυρπόλησεν ὑπὸ τὰ ὄμματά των σχεδὸν δύο πλοῖα, ἅτινα καθῆκον εἶχεν ὁ *Φούλτων* νὰ προστατεύσῃ. Ὁ πλοίαρχος συνωμίλει συχνάκις μετὰ τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ καὶ παρώτρυνεν αὐτὸν νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἕλικα πᾶσαν τὴν δυνατὴν ὤθησιν, τὴν συμβιβαζομένην μετὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ πλοίου. Ἔβαινον μετὰ διακοσίων εἴκοσι περιστροφῶν κατὰ λεπτόν, τουτέστι μὲ ταχύτητα ἕνδεκα μιλλίων τὸν ὥραν.

— Ποῦ διευθύνεται λοιπὸν ὁ *Δάβις* ; ἠρώτησεν ὁ Πινσὼν τὸν ὕπαρχον· νομίζω ὅτι πρὸ πολλοῦ ἔπρεπε νὰ ἴδωμεν τὴν ξηράν.

— Τὴν ξηράν ; ἐπανέλαβεν ὁ ὕπαρχος, ποίαν ξηράν ;

— Τὴν ξηρὰν τῆς Ἀγγλίας ἢ τῆς Γαλλίας. Εἶνε τόσον μεγάλη ἀρά γε ἡ Μάγχη, τόσον πλατεῖα ὥστε νὰ θέλωμεν περισσοτέρας τῶν τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὡρῶν διὰ νὰ τὴν διαπλεύσωμεν ;

— Ἡ Μάγχη εἶνε ὄπισθεν ἡμῶν, ἀπήντησεν ὁ ὕπαρχος· αὐτὴν τὴν στιγμὴν διευθυνόμεθα πρὸς τὰς Καναρίας νήσους.

— Ἡ Μάγχη ὄπισθεν ! . . . . τὰς Καναρίας νήσους, ἐπανέλαβεν ὁ Πινσών. Δὲν μοῦ ἐχρειάζετο καὶ ἄλλο ! ν' ἀφήσω τὴν ἐπίσκεψιν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν διὰ νὰ ὑπάγω εἰς τὴν πατρίδα τῶν καναρινίων ; ἂν αὐτὸ μοῦ ἐκατάφερεν ὁ Βοαζολῆς, θὰ ἦτο τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ἀπιστεύτου διαγωγῆς του.

Ὁ ὕπαρχος κληθεὶς ὅπως παραστῇ κατά τινα χειρισμὸν, εἶχεν ἀπομακρυνθῆ, καὶ ἐν τούτοις ὁ Πινσὼν ἐξηκολούθει λέγων·

— Τὴν πατρίδα τῶν καναρινίων ! . . . ὤ, αὐτὸ εἶνε πάρα πολύ.

Ὁ Ζωηρὸς ἱστάμενος οὐ μακρὰν τοῦ Πινσὼν παρετήρει αὐτὸν διὰ τοῦ κανθοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ· ὅτε τὸν εἶδεν ἡσυχάσαντα κἄπως ἐπλησίασε πρὸς αὐτόν.

— Εἶνε ἀληθὲς, κύριε, τὸν ἠρώτησεν, αὐτὸ ὁποῦ ἐλέγετε πρὸ ὀλίγου ;

— Τί ἔλεγα, μικρέ ; Ὅτι ὁ Βοαζολῆς. . .

— Ὄχι αὐτό, κύριε· ἐλέγατε ὅτι αἱ Κανάριοι νῆσοι εἶνε ἡ πατρὶς τῶν καναρινίων.

— Αὐτὸ εἶνε ἀληθέστατον.

— Καὶ ποῦ κεῖνται αὐταὶ αἱ νῆσοι ;

— Εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς.

— Ἀνήκουν εἰς τὴν Γαλλίαν ;

— Ὄχι, μολονότι οἱ Γάλλοι τὰς ἀνεῦρον περὶ τὸ 1330.

— Τὰς ἀνεῦρον ! ἀνέκραξε μετ' ἐκπλήξεως ὁ Ζωηρός· λοιπὸν αἱ Κανάριοι νῆσοι ἦσαν χαμέναι ;

— Αἱ Κανάριοι νῆσοι, ἐπανέλαβεν ὁ Πινσὼν ἦσαν γνωσταὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους λαοὺς, καὶ οἱ Καρχηδόνιοι εἶχον ἱδρύσει εἰς αὐτὰς ἐμπορικὰ καταστήματα. Τὰς ἀπεκάλεσαν *Μακαρίους νήσους*, ἕνεκα τοῦ ὡραίου κλίματος καὶ τοῦ πλούτου αὐτοῦ. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Καρχηδόνος, ἐλησμόνησαν τὸν δρόμον διὰ τοῦ ὁποίου μετέβαινον εἰς αὐτὰς τὰς νήσους καὶ τοιουτοτρόπως μόνον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἔμεινεν εἰς τὴν μνήμην τῶν ναυτικῶν.

— Ἐννόησα, εἶπεν ὁ Ζωηρός· καὶ εἰς ποῖον ἀνήκουν αὐταὶ αἱ νῆσοι ;

— Εἰς τοὺς Ἱσπανοὺς, οἵτινες ἂν καὶ ἦλθον μετὰ ταῦτα ἐσκέφθησαν πολὺ καλὰ νὰ λάβωσι κατοχήν. Ἦτο μάλιστα εἷς γάλλος εὐγενὴς ὁ Βεθεκοὺρ ἐκεῖνος ὅστις τὰς κατέκτησεν· αὐταὶ κατῳκοῦντο ὑπὸ λαοῦ πολεμικοῦ, τῶν Γουάντσων, οἵτινες θεωροῦνται ὡς συγγενεῖς τῶν Βερβερίνων.

— Καὶ πόσαι εἶνε ;

— Ἑπτὰ εἶνε αἱ κυριώτεραι, ἐξ ὧν μία ἡ Τενερίφη ἔχει ἐν ἡφαίστειον ὑψηλὸν 3,710 μέτρα, ἕνεκα τοῦ ὁποίου τὰ πλοῖα διακρίνουν τὴν νῆσον ἐξ ἀποστάσεως 200 χιλιομέτρων. Μία ἄλλη, ἡ νῆσος Φέρρος ἐγένετο περίφημος διότι κατὰ διαταγὴν τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ'. χρονολογουμένην ἀπὸ τοῦ 1634 ὡρίσθη νὰ διέρχηται δι' αὐτῆς ὁ πρῶτος μεσημβρινός.

— Κατοικοῦνται αὐταὶ αἱ νῆσοι ;

— Βέβαια· ἡ Τενερίφη μόνη ἔχει 8,000 κατοίκους.

— Κρῖμα ! ἐψιθύρισεν ὁ Ζωηρός· ἀλλὰ δὲν μοῦ λέγετε, κύριε, ἀπὸ ποίαν τῶν νήσων αὐτῶν ἔρχονται τὰ καναρίνια ;

— Ἀπὸ ὅλας.

— Θὰ εἶνε πολὺ ὡραῖον νὰ βλέπῃ κανεὶς νὰ πετοῦν ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα αὐτὰ τὰ ὡραῖα κίτρινα πτηνά.

— Τὸ κανάριον τῶν Καναρίων νήσων εἰς τὴν ἀγρίαν αὐτοῦ κατάστασιν δὲν ἔχει τὸ ὡραῖον κίτρινον χρῶμα τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ ἥμερον. Εἶνε μελαψὸν, φαιὸν, λευκὸν, κίτρινον· ἔχει πολλὰ χρώματα ἑπομένως τὸ κανάριον ἀνήκει εἰς τὴν μεγάλην οἰκογένειαν τῶν στρουθίων· μολονότι δὲ τὰ τῶν Καναρίων νήσων εἶνε τὰ καλλίτερα καὶ τὰ μᾶλλον ἐκτιμώμενα τοῦ γένους αὐτοῦ πτηνά, εὑρίσκονται ὅμως τοιαῦτα καὶ ἐν Γαλλίᾳ.

Ὁ Πινσὼν διεκόπη ἐξ αἰφνιδίας ταραχῆς γενομένης ἐν τῷ πλοίῳ· οἱ ναῦται ἔτρεχον πρὸς τὰ ἔμπροσθεν. Ὁ ἥλιος ἔδυε καὶ ἐν τῷ πορφυρῷ καὶ φλεγομένῳ ὁρίζοντι διεγράφοντο οἱ τρεῖς ἱστοὶ πλοίου τινός.

[Ἕπεται συνέχεια].

ΑΓΡΟΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η'

Ἐκδρομαὶ, θήρα, ἁλιεία. — Μέγα κυνήγιον λαγῳοῦ. — Ἡ νυκτερινὴ βάπτισις. — Μαυρομαντήλα καὶ τὸ ποδάρι τοῦ Ἕλληνα. — Ἀσθένειαι καὶ θεραπευτικὰ μέσα. — Ἡ κινίνη τοῦ παντοπώλου.

Ἐγειρόμενος μίαν ὥραν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου — διότι, ἀσθενήσαντος τοῦ μοναδικοῦ ἐν Γούβαις ὡρολογίου μου, κανονίζω ἤδη τὰς ὥρας μου διὰ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἀστέρων — δύναμαι νὰ ἐκλέξω ὡς πρωϊνὴν ἀσχολίαν ἓν ἐκ τῶν τριῶν : ἐκδρομὴν, ἁλιείαν ἢ θήραν. Ἐκδρομῶν ὑπάρχει ἀρθονία, παρὰ τὴν θάλασσαν, ἀνὰ τοὺς ἀγροὺς, μέσῳ τῶν δασῶν. Δύναμαι ν' ἀκούσω τὸ πρωϊνὸν ᾆσμα τῶν μικρῶν κορυδαλῶν, νὰ δεχθῶ τὰς πρώτας τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας μεμιγμένας μετὰ τῆς ποντίας αὔρας, ἢ ἀκολουθῶν τοὺς κωδωνισμοὺς τῶν ποιμνίων νὰ πίω γάλα ἀφροστερὲς ἀπὸ ξυλίνου δοχείου. Ἂν πάλιν ὑπάρχῃ ἐν ἐμοὶ διάθεσις πρὸς θήραν, ἔχω νὰ ἐκλέξω μεταξὺ τρυγόνων καὶ κοσσύφων, διότι μόνον εἰς τὰ δύο ταῦτα περιορίζονται κυρίως τὰ ἐνταῦθα πτερωτὰ θηράματα. Εἰρήσθω ἐν παρενθέσει ὅτι μεθ' ὅλην τὴν ἀντίπραξιν τῆς μυωπίας μου ἀγαπῶ τὴν θήραν ἔστω καὶ διὰ διόπτρων, ἐνῷ δὲ ἄοπλος συμπαθῶ τὰ πτηνὰ ὡς οὐδεὶς, ἄρρητον αἰσθάνομαι θυμηδίαν ἐν θήρᾳ ὁσάκις φέρω τὸ ὅπλον *ἐπὶ σκοπόν*.

Ἵνα θηρεύσῃ τις τρυγόνας ἐνταῦθα πρέπει ἀπὸ τῶν ἐντοπίων νὰ μάθῃ καλῶς τὸ μέρος, ἐν ᾧ συχνάζουσιν εἴτε πρὸς βοσκὴν, εἴτε κάλλιον πρὸς πότισμα, ἐκεῖ δὲ νὰ κατασκευάσῃ μικρὰν καλύβην διὰ κλάδων — *φυλάχτραν* καλουμένην εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν κυνηγῶν. Διότι μόνον ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτῆς καλῶς κρυπτόμενος δύναται ν' ἀπατήσῃ τὰ δειλὰ πτηνά, ἅτινα ἀμερίμνως ἐρχόμενα γίνονται θύματα τῆς ἀνθρωπίνης πονηρίας. Ἐνίοτε ὅμως γηραιά τις τρυγὼν διὰ τῶν ἀεικινήτων ὀφθαλμῶν της καὶ οὕτως ἀκόμη μαντεύει μέσῳ τῶν φύλλων τὸν κεκρυμμένον δολοφόνον καὶ φεύγει, φεύγει ἐγκαίρως. Διὰ καλῆς *φυλάχτρας* δύναταί τις νὰ φονεύσῃ πέντε, ἓξ ζεύγη τρυγόνων εἰς δύο τρεῖς ὥρας. Εἶνε ὅμως ἥσυχον μέχρις ὀχληρότητος κυνήγιον, διότι ἀναγκάζεται οὕτω κεκρυμμένος νὰ μένῃ τις ἀκίνητος, κεκυφὼς κρατῶν τὴν ἀναπνοὴν, μὴ δυνάμενος ν' ἀποδιώξῃ οὐδὲ τοὺς κώνωπας οἵτινες μετ' ἀδιακρισίας ἔρχονται νὰ ἱππεύσωσιν ἐπὶ τῆς ῥινὸς αὐτοῦ. Προτιμῶ τὴν θήραν τῶν κοσσύφων.

Εἰς ὡραίαν θέσιν, καλουμένην *Καμάρι*, ὑπάρχει βρύσις, δεξαμενὴ καὶ χλοερὰ συστὰς ὑψηλοτάτων πλατάνων. Ἐπὶ μιᾶς τούτων μέγα κλῆμα περιπλεχθὲν ἀνῆλθε μέχρι τῆς ὑπερτάτης ἄκρας τῶν κορυφῶν, ὁπόθεν ἀνηρτημένον κλίνει πρὸς τὰ κάτω τὰς ἀρθόνους σταφυλάς του. Οἱ κόσσυφοι ἀγαπῶσι πολὺ τὰς σταφυλὰς, καὶ πρὶν ἐντελῶς ὡριμάσωσιν ἔρχονται περιχαρεῖς ἀνὰ πᾶσαν πρωΐαν ἵνα προγευματίσωσιν ἐνταῦθα. Ἐνεδρεύων ὑπὸ τὰς πλατάνους φονεύω ὅσους θέλω ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ τοῦ γεύματος· συμβαίνει δὲ συχνότατα οἱ ταλαίπωροι νεκροὶ πίπτοντες κατὰ γῆς νὰ συγκρατῶσιν ἔτι μεταξὺ τοῦ ῥάμφους ῥάγα σταφυλῆς ! . .

Ἡ ἁλιεία εἶνε διασκέδασις τῶν ὀκνηρῶν. Δυστυχῶς στερούμενος καταλλήλων ὀργάνων, μόνον ἐν τῷ ποταμῷ ἁλιεύω ἐν ἡμέραις ὀκνηρίας μικροὺς ἀλλὰ νοστιμωτάτους ἰχθύς, ἐξηπλωμένος παρὰ τὴν ὄχθην καὶ ἐν χασμήμασιν ἀνακινῶν μικρὸν κλάδον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀνήρτηται μακρὰ κλωστὴ μετὰ λεπτοῦ ἀγκίστρου. Ἡ εὐτυχεστέρα ἁλιεία δὲν ὑπερβαίνει τὴν ἡμίσειαν ὀκᾶν ἰχθύων. Νόστιμον δ' εἶνε ὅταν ἐνίοτε, ἀνασύρων τις περιχαρῶς βαρὺ πρᾶγμα, ὅπερ ὑπολαμβάνει ἐν ἀρχῇ παμμεγέθη ἰχθὺν ἢ ἔγχελυν, βλέπει μετ' ἐκπλήξεως ἀντ' αὐτῶν ἀνηρτημένην ἀπὸ τοῦ ἀγκίστρου καὶ λακτίζουσαν δυσειδῆ τινα νεροχελώνην ! . .

* *

Ὀλίγοι τόποι ἔχουσι τόσον πλῆθος λαγῳῶν, ὅσον αἱ Γούβαι. Πολλάκις ἐνῷ περιπατῶ ἀναπηδᾷ τις ὑπὸ τοὺς πόδας μου ἢ καθήμενος παρέκει φεύγει ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει μου. Φανταστῆτε δ' ὅτι εἶδον ἰδίοις ὄμμασιν ἀγρὸν σίτου ἐντὸς στεράνης δάσους μόνον οὐχὶ καταστραφέντα ὑπὸ ἀγέλης λαγῳῶν. Δὲν ὑπάρχουσιν ὅμως ἐνταῦθα κύνες καλοὶ θηρευτικοὶ, ἡ δὲ νυκτερινὴ θήρα — τὸ *καρτέρι* — δι' ἐπιτηδείας ἀπομιμήσεως φωνῆς λαγῳοῦ, εἶνε ἐπίπονος. Ἕνεκα τούτου, μεθ' ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν, ἣν εἶχον νὰ κυνηγήσω λαγῳὸν, δὲν τὸ κατώρθουν μέχρι τοῦ νῦν. Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ὅμως νεκρὸς χωρικὸς ἐκ τοῦ χωρίου *Γεραχοῦ* μοὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἔλθῃ κάποτε νὰ κυνηγήσωμεν καὶ ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ.

Προχθὲς τὴν ἑσπέραν, ἐνῷ ἀπὸ τοῦ ἐξώστου ἐθαύμαζον τὸ ὡραῖον βαθυκίτρινον χρῶμα τοῦ ἐν

τοῖς ἀλωνίοις ἡπλωμένου ἀραβοσίτου ὑπὸ τὸ σεληναῖον φῶς, ἤκουσα κρουομένην τὴν θύραν μου, καὶ ὅταν ἔσπευσα ν'ἀνοίξω, εἰσῆλθεν ὁ ῥηθεὶς χωρικὸς μετὰ τοῦ ἀλβανικοῦ ὅπλου του καὶ τῶν δύο μικρῶν κυνῶν του.

— Αἴ λοιπόν, εἴμαστε γιὰ νἄμαστε;

— Ἀκοῦς ἐκεῖ! ἐγὼ σὲ προσμένω 'σὰν Θεό.

— Πάω τὸ λοιπὸν νὰ φροντίσω γιὰ πεντ' ἕξη τουφέκια ἀκόμα καὶ ξανάρχομαι.

— Τόσοι! τί χρειάζονται;

— Αὔριο θὰ ἰδῆς τί χρειάζονται.

Ἐνῷ ἐκεῖνος ἀπήρχετο ὅπως στρατολογήσῃ ὁπλίτας, ἐγὼ ἔσπευσα ν'ἀντικαταστήσω τὰς γομώσεις τοῦ δικάνου μου δι' ἰσχυροτέρων, καταλλήλων πρὸς θήραν θηράματος μεγάλου ὡς ὁ λαγῴος, ἐπλήρωσα τὰς πυριτοδόχας μου, ἡτοίμασα τὰ πάντα μετὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἐμπνέει μόνον ὁ πόλεμος καὶ τὸ κυνήγιον.

Μετ' ὀλίγον ὁ Μιχαῆλος — οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ κυνηγὸς — ἐπανῆλθεν, ἀπέθεσε τὸ ὅπλον του κ' ἐκάθησε σταυροποδητεὶ κατὰ γῆς:

— Εἶπα 'ς τὸν Νικολό, 'ς τὸν Στάθη, 'ς τὸν Γιάννη, 'ς τὸν Γεώργη καὶ 'ς τὸν Ἀντώνη — πρὶν νὰ φέξῃ θἄν' ἐδῶ γιὰ νὰ πᾶμε αὐγὴ αὐγὴ μὲ τὴ δροσοῦλα νὰ ψάχουν τὰ σκυλιά.

— Καλὰ αὐτά· τόρα δὲν θέλεις νὰ φᾷς καὶ τίποτε;

— Ὄχι, εὐχαριστῶ· ἔραγα. Ἕνα ῥακάκι μονάχα γιὰ τὴν καλὴ χώνεψι τῶπινα, κ' ὕστερα θὲ νὰ τὸ *πάρουμε δίπ.λα* γιὰ νὰ σηκωθοῦμε νύχτα.

— Καὶ ποῦ θὰ κοιμηθῆς; νὰ σοῦ στρώσωμε ἕνα χράμι ἐδῶ κ' ἕνα προσκέφαλο...

Ἀνεκάγχασεν.

— Τέτοιο φεγγαράκι ἔξω καὶ θὰ σκλαβωθῶ 'δῶ μέσα; Νὰ, θὰ πάρω τὴν *κάπα* μου καὶ θὰ πάω 'ς τ' ἀλώνια νὰ πλαγιάσω. Μόνον νἄχῃς τὴν ἔγνοια σου, ἅμα ἀκούσῃς καὶ σοῦ σουρίζω κάτω ἀπὸ τὸ παραθύρι σου νὰ σηκωθῆς εὐτύς. Καλὴν νύκτα!

— Μεῖνε ἥσυχος. Καλὴν νύκτα!

Ὅσοι εἶσθε κυνηγοὶ θὰ ἐννοήσητε ὅτι σχεδὸν δὲν ἐκοιμήθην τὴν νύκτα. Ἡ ἀνησυχία μὴ μὲ 'πάρῃ ὁ ὕπνος, ἡ προσδοκία ἐκτάκτου κυνηγίου ἀφῄρουν τὸν ὕπνον ἀπὸ τῶν βλεφάρων μου, καὶ ἂν ἅπαξ ἢ δὶς ἔκλεισα πρὸς στιγμὴν τοὺς ὀφθαλμούς, λαγῴοι μεγάλοι ὡς ὄνοι ἀνεπήδων ἐν τῇ ἐξημμένῃ φαντασίᾳ μου καὶ ἐξύπνων αἴφνης κ' ἔμενον πάλιν ἐπὶ μίαν ὥραν ἄγρυπνος. Μόλις περὶ τὴν δευτέραν ἴσως μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἐκοιμήθην ὀλίγον, ἀλλὰ νομίσας ὅτι παρῆλθεν ἡ ὥρα, ὅτι ἴσως ἐσύριξεν ὁ Μιχαῆλος κ' ἐγὼ δὲν ἤκουσα, ἠγέρθην, ἤναψα τὸ κηρίον μου, ἐνεδύθην εἰς μίαν στιγμὴν καὶ προέβαλον εἰς τὸ παράθυρόν μου. Σιγὴ βαθεῖα—ὅλη ἡ φύσις ἐκοιμᾶτο ἐκτὸς τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ ἀνέμου.

Παρέλειψα μέχρι τοῦδε ν' ἀναφέρω παράδοξον κλιματολογικὸν φαινόμενον τοῦ τόπου· ὅσῃ θερμότης ἡλίου καὶ ἂν ὑπάρχῃ τὴν ἡμέραν, ἀπὸ τῆς 8 ἑσπερινῆς ὥρας μέχρι τῆς 7 πρωϊνῆς πνέει ἄνεμος ἀπόγειος, τόσον ἰσχυρός, ὥστε ἀκούει τις τὰ δένδρα μετὰ βοῆς σειόμενα, οἱ δὲ χωρικοὶ δι' αὐτοῦ *λιχνίζουσι* τὰ γεννήματά των ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τόσῳ ψυχρός, ὥστε ὄχι μόνον ἐκτιθέμενος εἰς αὐτὸν αἰσθάνεταί τις τὰς σιαγόνας ἀκουσίως συγκρουομένας ὑπὸ ῥίγους, ἀλλὰ καὶ ἐν κεκλεισμένῳ δωματίῳ καθεύδων εὐχαρίστως ἀποδέχεται βαρὺ διπλοῦν μάλλινον σκέπασμα. Ὁ ἀπόγειος οὗτος ἄνεμος εἶνε σχεδὸν καθημερινὸς καὶ μόνον διακόπτεται ὁπόταν ὁ καιρὸς εἶνε συννεφώδης ἢ πνέῃ ἕτερος βόρειος θαλάσσιος ἄνεμος, μᾶλλον ἰσχυρός.

Ἀπὸ τοῦ παραθύρου μου εἶδον πλείστους καθεύδοντας ἐν τοῖς ἀλωνίοις καὶ ἠννόησα ὅτι ἦτο βαθεῖα νὺξ ἔτι. Νὰ κατακλιθῶ πάλιν; Ποῦ ὕπνος; Νὰ διέλθω τὴν ὥραν ἀναγινώσκων; Ποῦ νοῦς; Κατέφυγον λοιπὸν εἰς τὸ ἁπλούστατον τῆς ἀνυπομονησίας καταφύγιον, εἰς γεροντικὸν περίπατον ἄνω καὶ κάτω τοῦ προθαλάμου. Παρῆλθον δι'ἐμὲ ὧραι, ἡμέραι, ἑβδομάδες, μῆνες... Ἐπὶ τέλους! — ὀξὺς ποιμενικὸς συριγμὸς ἀντήχησεν ὑπὸ τὰ παράθυρα.

— Καλημέρα.

— Καλημέρα, Μιχαῆλο.

— Ἀμ. δὲν μοῦ λὲς, ἔχεις καμμιὰ μηχανὴ φερμένη ἀπ' τὴν Ἀθήνα καὶ 'ντένεσαι; πότε 'ντύθηκες κιόλας;

— Θαρρεῖς πῶς τόρα 'σηκώθηκα; ἔχω δυὸ ὧραις 'ς τὸ ποδάρι.

— Ποῦ θὰ 'πῇ δὲ 'σράλισες 'μάτι ὅλη νύχτα καὶ θὰ μᾶς κοιμηθῆς 'ς τὸ κυνῆγι ὀρθός.

— Ἄς βγάλωμε λαγοὺς καὶ δὲν κοιμᾶμαι. Θέλεις καφέ;

— Ἄς εἶνε.

Ἐνῷ ὁ καφὲς ἡτοιμάζετο, ἤρχοντο οἱ συγκυνηγοί μας ἀνὰ εἷς ἀποθέτοντες παρὰ τὴν γωνίαν τὰ μακρὰ ὅπλα, καὶ προσκαλοῦντες τοὺς κύνας αὐτῶν, (διότι ἕκαστος χωρικὸς ἔχει τὸν κύνα του), ὥστε ἐν μικρῷ ὁ προθάλαμος ἐπληρώθη ὁπλοφόρων καὶ κυνῶν, ὡσεὶ μεσαιωνικοῦ τινος τιμαριώτου.

Ἡ συνοδία ἔλαβεν ἠρέμα τὴν πρὸς τὰς ἀνατολικὰς κλιτύας τῶν βουνῶν ἄγουσαν στενὴν ὁδόν. Οἱ ἀστέρες ὁλονὲν καθίσταντο ὠχρότεροι καὶ ἡ ὅλη φύσις ἐχρωματίζετο τὸ τεφρόχρουν ἐκεῖνο χρῶμα ὅπερ λαμβάνει, ὅταν δὲν εἶνε οὔτε νὺξ πλέον, οὔτε ἡμέρα ἀκόμη. Μετὰ ἡμισείας ὥρας ὁδοιπορίαν ἀφικόμεθα εἰς ὡραῖον στρογγύλον λόφον, τοῦ ὁποίου οἱ πυκνοὶ σχῖνοι καὶ τὰ σκιερὰ δάση παρεῖχον πιθανώτατα καταφύγιον εἰς ὁλόκληρον λαγῴοπολιν. Ἐκεῖ ὁ ἀρχικυνηγὸς ἐπέταξε νὰ σταθῶμεν, ἔδωκεν εἰς ἕκαστον κατάλληλον θέσιν, οὕτως ὥστε ὁ λόφος νὰ φρουρεῖται παντοχόθεν καὶ διηύθυνε τοὺς κύνας του διὰ κραυγῶν καὶ ἰδιορρύθμου τινὸς συριγμοῦ παρατεταμένου πρὸς τὸ μοναδικὸν μονοπάτιον ὅπερ ὀφιοειδῶς συ-

στρεφόμενον εἰσήρχετο διῆκον μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου. Τὰ θηρευτικὰ ἐκεῖνα κυνάρια ἤρξαντο ἀνερευνῶντα διὰ τῆς ῥινὸς τὸ ἔδαφος, ἠκολούθησαν δὲ κατὰ μίμησιν καὶ οἱ λοιποὶ τῶν χωρικῶν κύνες πέντε εἰσέτι τὸν ἀριθμόν. Ὁ Μιχαῆλος ἐκάθησε κατὰ γῆς εἰς ἀπόστασιν τριάκοντα βημάτων ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἡτοίμασε τὸ ὅπλον του ἀφοῦ πρῶτον μοι εἶπε·

— Πρόσεχε! αὐτοῦ εἶνε τὸ *σύρμα* ποὺ θὰ περάσῃ ὁ λαγώς· ἀπ' ἄλλοῦ δὲν θὰ πάει. Ἀμ' ἀκούσῃς τὰ σκυλιὰ νὰ *γκλαυτίσουν*, τὸν νοῦ σου... Θὰ σ' ἀφήσω νὰ ῥίξῃς πρῶτος ἐσὺ καὶ ὕστερα ἐγώ. Μὴν ξαφνιστῆς!..

Ἀπερίγραπτος ἡ προσδοκία τῆς στιγμῆς ἐκείνης! Ἡ καρδία ἀναπετᾷ μέχρι τοῦ λάρυγγος, τὰ γόνατα κόπτονται ὡς ὑπὸ πελέκεως, αἱ χεῖρες τρέμουσι... Νομίζω ὅτι μεταρσιοῦμαι εἰς ἄλλην τινὰ ὕπαρξιν, τὸ σύνολον τῶν ἀντικειμένων συστρέφεται ὡς ὑπὸ ἀνεμοστροβίλου, καὶ ἐν τῇ περιδινήσει ἐκείνῃ πᾶν φύλλον, πᾶς κλάδος, λαμβάνουσι σχῆμα, μορφήν, ζωήν, πηδήματα λαγῴοῦ, φεύγοντος, τετραυματισμένου, ἀσπαίροντος...

— Γκλάρ... γκλάρ...

Κλαυθμηρίζουσιν οἱ κύνες· συνέρχομαι παρευθὺς καὶ ἀναμένω κρατῶν τὴν ἀναπνοήν μου. Μία σκιά, μακρότατα ὑψοῦσα ὦτα ἀψορητεὶ ἀναπηδᾷ μέσῳ τῶν σχίνων. Ἐν τῇ φαντασίᾳ μου λαμβάνει διαστάσεις γίγαντος θηρίου ἡ σκιὰ ἐκείνη. Εἶνε λαγῴος; Εἶνε ὄνειρον;

— Κτύπα τον τὸν ἀφιλότιμο!...

Ἤκουσα τὴν μίαν κάνναν τοῦ ὅπλου μου ἐκπυρσοκροτοῦσαν, ἤκουσα καὶ τὴν ἑτέραν. Βεβαίως δὲν ἔρριψα ἐγώ, δὲν εἶχον συναίσθησιν ὅτι ἔρριψα!

Αὐτομάτως ἴσως τὸ ἐν ταῖς χερσί μου δίκαννον ἀναγνωρίσαν θανάσιμον ἐχθρόν του ἐξεκενώθη κατ' αὐτοῦ. Ἔπειτα καὶ ἄλλος πυροβολισμὸς παρέκει μετὰ φοβερᾶς βλασφημίας δηλούσης ἀποτυχίαν καὶ ἄλλος, καὶ ἄλλος,... ὁλόκληρος μάχη ἀκροβολιστῶν.

— Καὶ ὁ λαγώς;

Ἔκραξα πρὸς τὸν γείτονά μου Μιχαῆλον γεμίζων τὸ ἐκκενωθὲν ὅπλον μου.

— Βαρεμένος εἶνε καὶ φεύγει... ἀνάθεμα τὰ βρωμοκμπαρούτια μας· δὲν κόβουν!

— Μὴν τὸ κτύπησε κανένας ἀπὸ τοὺς ἄλλους;

— Ὄχι, πάει, θαρρῶ.

Καὶ ἤδη οἱ κύνες πολὺ τοῦ λαγῴοῦ ὀπίσω ἀπομείναντες καὶ ἀπολέσαντες ἴσως τὰ ἴχνη τοῦ πονηροῦ φυγοδίκου, ἔσπευδον προσελκυσθέντες ὑπὸ τῶν πυροβολισμῶν. Τὰ ἐλαφρὰ κυνάρια πρῶτα μὲ ἀνωρθωμένα τὰ ὦτα, τὴν οὐρὰν ὡς ῥιπίδιον ἐπισειομένην, τὴν κεφαλὴν εὐθὺς πρὸς τὰ πρόσω τείνοντα, ὁτὲ μὲν ἐπὶ τῶν τριῶν ὁτὲ δ' ἐπὶ τῶν δύο ποδῶν ῥυθμικῶς βαίνοντα, εἶτα κατὰ σειρὰν οἱ λοιποὶ κύνες περιχαρῶς κραυγάζοντες, καὶ τελευταῖος—οὐδέποτε θὰ τὸν λησμονήσω—μελανός τις *μανδράσκυλος*, χωλὸς καὶ ψωριῶν, παραιτήσας τὸ ποίμνιον καὶ σπεύσας ἵνα παράσχῃ καὶ αὐτὸς τὰς ἐκδουλεύσεις του.

— Μουργίτσα, Καραμουρτζούνη, Πυράκη, ἐδῶ... ἐδῶ!..

Ἐκραύγασέ τις τῶν συγκυνηγῶν, ὁ τελευταῖος τῆς ἀκροβολιστικῆς ἀλύσεως ὁπλίτης. Ἅπαντες ἐσπεύσαμεν πρὸς τὴν φωνὴν καὶ εἴδομεν τὸν Νικολόν, πελώριον χωρικόν, διὰ λίθων καταδιώκοντα τὸν πτωχὸν φυγάδα, ὅστις συντετριμμένον ἔχων τὸν ἕτερον τῶν ὀπισθίων ποδῶν προσεπάθει νὰ φύγῃ διὰ τῶν ἀγρῶν. Ἡ θέα του ἦτο οἰκτρά, ἐπὶ τῶν κινήσεων τοῦ μέχρι νῦν εὐκινήτου σώματος αὐτοῦ διεγράφετο ἡ ἀγωνία, ὁ πόνος. Τέλος ἔπεσε, καθ' ἣν στιγμὴν κατέφθανον οἱ κύνες· εἷς τὸν ἥρπασεν ἐκ τῶν ὤτων, ἕτερος ἀπὸ τῆς ῥάχεως, τρίτος ἀπὸ τῆς κοιλίας. Ὁ λαγῴος ἀφῆκε τελευταίαν σπαρακτικῶς ὀξεῖαν φωνὴν κ' ἐξέπνευσεν. Οἱ κύνες συνεπλάκησαν περὶ τῆς λείας. Ὑλακαὶ καὶ δήγματα. Οἱ κυνηγοὶ σπεύδουσιν, ἀποδιώκουσι τοὺς λαφυραγωγοὺς διὰ τῶν κοπάνων τῶν ὅπλων καὶ ἀποσπῶσιν ἀπὸ τῶν ὀδόντων αὐτῶν τὸν νεκρόν, μόνον ὀλίγον ἐσχισμένην ἔχοντα τὴν καστανόχρουν δοράν.

— Ἄς δώσω τόρα 'ς τὰ σκυλιὰ τὸ μεζέ τους!

Εἶπεν ὁ Μιχαῆλος καὶ ἀπέκοψεν ἐπιτηδείως τὰ ὦτα τοῦ μακαρίτου, ἅτινα διεμοίρασεν εἰς τοὺς ἀναμένοντας τὴν συνήθη ἀμοιβὴν κύνας.

— Νὰ ἰδοῦμε τόρα τίνος τουφεκιὰ νὰ τὸν 'πῆρε; Νά! ἡ 'δική σου—εἶπε πρὸς ἐμὲ—'ς τὴ ῥάχη καὶ 'ς ταύτιά. Ἡ τρύπαις εἶνε ἀπὸ ψιλὰ σκάγια· μόνον ἐσὺ ἔχεις ψιλά· — προσέθηκε δικαιολογῶν τὴν γνώμην του. Ἐγὼ τὸν τουφέκισα 'πίσω ἀπ' τὸ πρινάρι δὲν τὸν 'πῆρα. Ὁ Στάθης τὸ ἴδιο. Ὁ Νικολὸς τοῦ 'τσάκισε τὸ ποδάρι. Ἀνάθεμα τὰ μπαρούτια!

Δυστυχῶς ὁ δεύτερος λαγῴος ἔφυγε χωρὶς νὰ πυροβοληθῇ ὑπό τινος, διελθὼν ἐκτὸς βολῆς. Καὶ ὁ τρίτος ἀνωφελῶς ἐπυροβολήθη ὑπὸ τοῦ Στάθη. Ἐν τούτοις ἐγὼ ἤμην κατευχαριστημένος. Ἐπανῆλθον εἰς τὸ χωρίον ἀποκομίζων ἐντυπώσεις θήρας, ἥτις ὡς πρὸς τὸ ἄγριον καὶ μεγαλοπρεπὲς τῶν σκηνῶν μοὶ ἀναμιμνήσκει τὰς γοητευτικὰς σελίδας τοῦ *Κυνηγοῦ*, ἐν αἷς παιδίον τοσάκις ἐνετρύφησα.

* * *

— Ἂν δὲ βαρειέσαι τὸ βράδυ ἔλα ἴσα κάτου ποὺ θὰ βαφτίσουμε τὸ παιδί.

Οὕτω μοὶ διετύπωσε πρόσκλησιν διὰ τὴν ἑσπέραν τῆς 14ης Αὐγούστου μελαψός τις χωρικός, πρόσκλησιν, ἣν λίαν εὐαρέστως ἀπεδέχθην. Ζητήσας δὲ συμπληρωτικὰς πληροφορίας περὶ τῆς ὥρας καὶ τοῦ τόπου ἐν ᾧ γενήσεται ἡ βάπτισις, ἔμαθον ὅτι πρέπει νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅταν ἴδω ἀνημμένα τὰ φῶτα, διότι τὸ μυστήριον θὰ ἐτελεῖτο ἐκεῖ περὶ ὥραν δεκάτην ἴσως μὴ εὐκαιροῦντος ἄλλοτε τοῦ ἱερέως. Εἰσερχόμενος εἰς τὸν ναὸν κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ὥραν εὑρίσκω μόνον τὸν ἱερέα ἀναγινώσκοντα τὰς εὐχάς, τὸν

κουμπάρον καὶ τὴν *κουμπάραν*, τὴν μάμμην καὶ τὴν *προμάμμην* τοῦ νηπίου καὶ δεκάδα παίδων καὶ κορασίδων. — Οὐδεὶς συγγενής, οὐδεὶς φίλος· καὶ αὐτοὶ δ' οἱ γονεῖς ἀπομένουσιν ἐν τῷ οἴκῳ κατ' ἔθος. Ἡ ὥρα τοῦ βαπτίσματος φθάνει, ἡ κολυμβύθρα ἀχνίζει καὶ ἡ ὀγδοηκοντοῦτις προμάμμη καθημένη κατὰ γῆς λύει τὸ βρέφος ἀποθέτουσα αὐτὸ ἐπὶ τῶν ποδῶν οὗς ἐκτείνει εὐθὺ πρὸς τὰ ἐμπρός. Τὸ βρέφος εἶνε περιτετυλιγμένον ἐντὸς λευκῶν σπαργάνων, ἔξωθεν δὲ διὰ κοκκίνου μαλλίνου ὑφάσματος κεκαλυμμένον καὶ συνεσφιγμένον διὰ πλεκτοῦ σχοινίου ἀντὶ τῆς κοινῆς *φασκιᾶς*. Ἡ ἀνάδοχος χαρίζει τὸ ὄνομα *Νικολάκης*, σπεύδουσι δ' εὐθὺς οἱ παριστάμενοι παῖδες ν' ἀναγγείλωσιν αὐτὸ τοῖς γονεῦσι καὶ λάβωσι τὰ *συγαρίκια* — λεπτὰ πέντε. Δωρεῖται δ' ἔτι ἡ ἀνάδοχος εἰς τὸν μικρὸν κατακόκκινην *σκουφίτσαν*, λευκὸν ὑποκάμισον καὶ κίτρινόν τι μανδήλιον. Νόστιμος εἶν' ἐπίσης ἡ λαμπὰς ἣν κρατεῖ· ἁπλοῦν κιτρινωπὸν κηρίον περιδεδεμένον ἐντὸς κλάδων ἐλαίας καὶ σχίνου. Τὸ μυστήριον ἐτελείωσεν· ἤδη θὰ μεταβῶμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός. Ἡ ἀνάδοχος κρατοῦσα τὸ βρέφος καὶ τὴν λαμπάδα ἀνημμένην προηγεῖται· Φθάνουσα δ' εἰς τὴν ἀνοικτὴν θύραν αὐτοῦ ἵσταται καὶ προσφωνεῖ οὕτω τὴν παρὰ τὸν οὐδὸν ἱσταμένην μητέρα :

— Σοῦ χαρίζω τὸν Νικολάκη. Νὰ μοῦ τόνε φυλᾷς ἀπὸ φωτιὰ, ἀρρώστια καὶ κάθε κακὸ ἴσα μὲ τὰ δώδεκα χρόνια· ἀπὸ 'κεῖ κι' ἀπάνω φυλάγεται μόνος του.

Τὰς λέξεις ταύτας ἐπαναλαμβάνει τρίς, ἐνῷ ἡ μήτηρ σταυροκοπεῖται, κλίνει γονυπετὴς κατὰ γῆς κ' ἐν τέλει παραλαμβάνει τὸ τέκνον. Μετὰ τὰς συνήθεις εὐχὰς καθήμεθα περὶ τὴν χαμηλὴν τράπεζαν, καὶ παρατίθεται γεῦμα συγκείμενον κατὰ σειρὰν ἐκ πέπονος, ὀρίζης, κουκκίων ξηρῶν καὶ ἄρτου, ἠλειμμένου διὰ μέλιτος ὃν φέρει ἡ ἀνάδοχος. Ἀρχομένου δ' αὐτοῦ βλέπω μετ' ἐκπλήξεως τὴν οἰκοδέσποιναν ἐξάγουσαν ἀπό τινος χαρτίου ἐρυθρὸν μανδήλιον καὶ ἀποθέτουσαν αὐτὸ εἰς λωρίδα δεδιπλωμένον ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου τοῦ παρακαθημένου μοι ἱερέως. Πρὶν δ' ἐρωτήσω τὴν σημασίαν τοῦ χαρίσματος τούτου, βλέπω αὐτὴν πάλιν ἀσπαζομένην τὴν χεῖρά μου καὶ ἀποθέτουσαν ὅμοιον μανδήλιον καὶ ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ μου ὤμου, ὁμοίως καὶ εἰς τοῦ *κουμπάρου* κλπ. Εἰς ἀπόδοσιν δίδει ἕκαστος ὅ,τι θέλει : *γιὰ τὸ παιδί* ... εἰς χαλκονομίσματα.

Ἀφελὴς καὶ θελκτικὴ ἡ ἑορτὴ διήρκεσεν οὕτως ἐν ἡσυχίᾳ μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, ὁπότε ἀνῆλθον ὑπὸ λαμπρὸν σεληναῖον φῶς εἰς τὸν γηραιὸν πύργον μου.

* *

Ὁ ἱερεὺς ἀπερχόμενος μετὰ τὴν βάπτισιν μοὶ εἶπε :

— Δὲν θὰ ἔλθετε αὔριον τὸ πρωὶ ποὺ θὰ λειτουργήσω εἰς τὸ ἐρημοκκλῆσι τῆς Μαυρομαντήλας; δέκα λεπτὰ εἶν' ἀπ' ἐδῶ, θὰ μάθετε καὶ κάτι παράξενα περὶ τοῦ τόπου.

— Θὰ ἔλθω χωρὶς ἄλλο! ἀπεκρίθην.

Τὸ ἐκκλησίδιον ἐκτὸς τῆς ὡραίας αὐτοῦ θέσεως ἐπὶ λόφου ἀφ' οὗ φαίνεται εὐρεῖα ἡ θάλασσα οὐδὲν ἔχει ἀξιωσημείωτον. Περιεργοτάτη ὅμως εἶνε ἡ παράδοσις πῶς ὁ τόπος ἐκεῖνος ὠνομάσθη *Μαυρομαντήλα* :

Ἦτον ἐκεῖ τὸν παλαιὸ καιρὸ μεγάλη πολιτεία. Γιὰ πολὺν καιρὸ ζοῦσαν εὐτυχισμένοι οἱ ἄνθρωποι. Μὰ ξάφνου ἔπεσε μεγάλη καὶ κακὴ ἀρρώστια καὶ τόσος κόσμος 'πέθαινε, ποὺ ὅλαις ἡ γυναῖκες, ποιὰ γιὰ τὰ γονικά της, ποιὰ γιὰ τὸν ἄνδρα της ποιὰ γιὰ τἀδέρφιά της, φορέσαν 'ς τὸ κεφάλι μανδήλια μαῦρα — γι' αὐτὸ κι' ὁ τόπος ἀπὸ τότες πῆρε κ' ἔχει τὄνομα: Μαυρομαντήλα.

Ἂν δ' ἔχετε τὴν ὑπομονὴν μέσῳ ἀκανθῶν καὶ τριβόλων ν' ἀκολουθήσητε γέροντα τινὰ χωρικὸν θὰ σᾶς φέρῃ ὑπὸ μεγάλην *γκοριτζάν* (ἀγρίαν ἀχλαδέαν) καὶ δεικνύων μετὰ θαυμασμοῦ ὀγκώδη τινὰ λίθον, ὅστις εἶνε ἐν τῷ μέσῳ κανονικώτατα ἐσκαμμένος θὰ σᾶς εἴπῃ :

— Ἄντρες, μωρὲ, μιὰ φορά! 'πατοῦσαν καὶ 'τρύπαε ἡ πέτρα — ἐδὼ εἶνε τὸ *ποδάρι τοῦ Ἑλληνα!*

* *

Ἡ κακὴ δίαιτα περὶ τὴν τροφὴν ἐγέννησε πλείστους πυρετοὺς παρὰ τοῖς χωρικοῖς, εἶνε δὲ ἀληθῶς πρωτοφανὴς ἡ δίαιτα αὕτη. Φαντασθῆτε ὅτι δύνανται νὰ διέλθωσιν ἡμέρας ἄνευ ἄρτου, τρώγοντες ἀραβόσιτον ὀπτὸν καὶ *ξυλάγγουρα* — πόσα νομίζετε; δεκαπέντε, εἴκοσι! Καὶ ἂν δ' αἰσθανθῶσι μικρὰν ἀδιαθεσίαν καὶ ἂν ἔχωσι πυρετὸν, ἡ δίαιτα αὕτη δὲν ἀλλάσσει, διότι λέγουσι :

— Κι ἂν θερμαίνεσαι πρέπει νὰ τρῷς ὅτι τραβᾷ ἡ καρδιά σου γιὰ νὰ ματαγυρίσῃς.

Συνήθως ὅμως μεθ' ὅλα ταῦτα, καίτοι ἡ κατάστασις τινων φαίνεται κρισιμωτάτη καὶ ἡ ἐν ἀρχῇ ἁπλῆ θέρμη γίνεται οὐχὶ σπανίως τυφοειδὴς πυρετὸς, ἡ φύσις κάμνει θαύματα καὶ εἶδον μέχρι τοῦδε πλείστας νεκραναστάσεις.

Μεταξὺ τῶν ἤδη ἀσθενούντων κρισιμωτάτη εἶνε ἡ θέσις δωδεκαετοῦς κορασίου, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι πάσχει ἐκ μηνιγγίτιδος· ἀπὸ μιᾶς ἑβδομάδος εἶνε ἀναίσθητον, προσεκλήθην δὲ ὑπὸ τοῦ πατρὸς νὰ τὸ ἴδω.

Καὶ τί εἶδον;

Τὸ μὲν σῶμα τοῦ κορασίου τεθαμμένον ἐντὸς σωροῦ ἀποτελεσθέντος ἐξ ὅλων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ μαλλίνων σκεπασμάτων, τὴν δὲ κεφαλὴν κολυμβῶσαν ἐν τῷ αἵματι ζεύγους ὀρνιθίων τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ σφαγέντων καὶ τεθέντων ἐπὶ τῶν μηνίγγων τοῦ ἀσθενοῦς κατὰ συμβουλὴν γραίας τινὸς πεπειραμένης. Ὠπισθοχώρησα ἔντρομος· τόσῳ κακὴν ἐντύπωσιν μοὶ ἔκαμεν ἡ αἱμόφυρτος ἐκείνη παιδικὴ κεφαλή! Καὶ ἐνῷ κατ' ἐμαυτὸν ᾠκτειρον τὸ θεραπευτικὸν ἐκεῖνο μέσον, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἤργει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν δύο ἀθώων πτερωτῶν θυμάτων νὰ προσθέσῃ ταχέως καὶ τρίτην — τὴν τοῦ κορασίου, καὶ ἐνῷ συνεβούλευον τὸν πατέρα ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ θερμὸν αἷμα διὰ ψυχροῦ ὕδατος τῆς πηγῆς, ἐκεῖνος μοὶ εἶπεν ἀφελέστατα :

— Νὰ 'δοῦμε ἰῶς τὸ βράδυ· σὰν δὲν τὠλαφρύνῃ θὰ κάνω καὶ τοῦ γέρο Σταμάτη τὸ γιατρικό.

— Τί;

— Δυὸ μπακακάκια, (βατραχάκια) τοὺς ἀνοίγεις, λέει, τὴν κοιλιὰ, τὰ πασπατίζεις μὲ ζάχαρι καὶ τοῦ τὰ βάνεις 'ς τὸ κεφάλι, ἕνα 'μπρὸς, ἕνα 'πίσω.

* *

Τοιαύτη ἡ ἐμπειρικὴ ἰατρικὴ, ἀλλὰ μὴ νομίσητε ὅτι καὶ τακτικὴν θεραπείαν ἀκολουθοῦντες δύνανται νὰ ὠφεληθῶσι. Συνεβούλευσα νέον τινὰ χωρικὸν πάσχοντα ἐκ θέρμης νὰ πάρῃ κινίνην. Ὁ χωρικὸς ἀληθῶς ἔστειλεν εἰς Ξηροχώριον καὶ ἠγόρασεν, ἔφερε δ' εἰς ἐμὲ ἕνα τὸ διαιρέσω εἰς δόσεις. Ἀπορῶν ἤνοιξα χαρτίον περιέχον τὸ ὀλιγώτερον δύο δράμια.

— Τί τὸ ἤθελες τόσον; ἠρώτησα.

— Ἄμ, τριάντα λεπτῶν μοῦ 'πῆραν, πολὺ εἶνε;

— Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπῆραν;

— Ἀπὸ τὸν Ἀναστάση τὸν μπακάλη· αὐτὸς δίνει πλειότερο ἀπ' ὅλους.

Καὶ ἐπλησίασα ὀλίγον ἐκ τοῦ φαρμάκου εἰς τὸ στόμα καὶ ᾐσθάνθην γεῦσιν ἀγνοτάτης μαγνησίας!

Ἂν ὅμως πταίουσιν οἱ χωρικοὶ οἱ ἀγοράζοντες παρὰ τοῦ παντοπώλου τὴν δῆθεν κινίνην ὡς εὐθηνοτέραν, πταίει ὅμως δεκαπλασίως ἡ ἀρχὴ ἡ ἐπιτρέπουσα τὴν πώλησιν αὐτῆς μετὰ τῶν ἐλαιῶν καὶ τοῦ ῥητινίτου.

— Ποία ἀρχή; θὰ μ' ἐρωτήσητε.

— Ἔχετε δίκαιον ...

19 Αὐγούστου 1882. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.

Η ΑΙΡΕΣΙΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ

τῶν Μορμόνων.

Μελετήσωμεν τὸ ζοφερὸν μὲν ἀλλ' οὐσιῶδες τοῦτο θέμα, διότι ἐὰν δυνηθῇ τις νὰ διαφωτίσῃ αὐτὸ, κατέχει τὴν κλεῖδα τοῦ αἰνίγματος, θὰ ἐννοήσῃ τὸν Μορμονισμόν.

Πρὸς ἁπλοποίησιν τοῦ ζητήματος, ἀρίνω κατὰ μέρος πρὸς στιγμὴν τὴν ἐπιρροὴν ἣν ὁ πρὸ διετίας ἀνοιχθεὶς σιδηρόδρομος θέλει ἐξασκήσει καὶ ἐξασκεῖ ἤδη ἐπὶ τῆς κοινότητος ταύτης. Ἐπίσης δὲν θέλω ἐνασχοληθῆ περὶ τῆς μᾶλλον προσφάτου ἀνακαλύψεως τῶν μεταλλωρυχείων ἀργύρου ἐπὶ τῶν ὀρέων τοῦ Wahsatch καὶ περὶ τῆς μεγάλης συρροῆς τῶν ζητητῶν τῶν πολυτίμων μετάλλων, ἥτις ὑπῆρξε τὸ πρῶτον τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης ἀποτέλεσμα. Περὶ τούτου θέλω διελθεῖ ἐν οἰκείῳ τόπῳ. Ἐξετάσωμεν πρῶτον τὴν Μορμονικὴν κοινωνίαν, οἵα αὕτη ὑπῆρχεν ἔτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1869.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Brigham Young ἦν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Δύναται δέ τις νὰ εἴπῃ ἄνευ ὑπερβολῆς, ὅτι ἐν ὁμαλοῖς καιροῖς ὁ προφήτης τυγχάνει ὁ ἀπόλυτος κύριος τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων τῶν πιστῶν. Ἡ κοινωνία αὕτη δὲν δέχεται εἰμὴ πιστούς. Ὅστις ἀποστατεῖ κατὰ τῆς πίστεως, τίθεται ἐκτὸς τοῦ νόμου. Ἡ περιουσία αὐτοῦ δεσμεύεται, αὐτὸς δὲ ἀναγκάζεται νὰ φύγῃ, καὶ ἐπειδὴ ἡ φυγὴ εἶνε ἀνέφικτος, ἀναγκάζεται νὰ ἔλθῃ εἰς συναίσθησιν, νὰ μεταμεληθῇ, νὰ ἀρχίσῃ νέον βίον, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι ὀφείλει νὰ ἀρχίσῃ τὴν νέαν ζωὴν ἄνευ τοῦ κτήματός του, ἄνευ τῶν ἐργαλείων του, ἄνευ τῶν κτηνῶν του, ἅτινα μένουσι δεδημευμένα. Ὡς πρὸς τοὺς δραστηρίους ὅμως καὶ ἐπικινδύνους ἀλλοθρήσκους τὸ πρᾶγμα ἔχει ἄλλως· οὗτοι ἀφανίζονται. Πολλάκις εὗρον τὰ πτώματά των. Οἱ ὀλίγοι ἐκ τῶν ἀλλοθρήσκων, οἵτινες διαμένουσιν ἐνταῦθα, εἰσὶ μόνον ἀνεκτοὶ, ἀλλ' ἡ ὕπαρξις αὐτῶν εἶνε ἥκιστα ἐπίζηλος. Οὐαὶ ἐκείνῳ, ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ ἐρωτευθῇ νέαν Μορμόναν! Τοῦ συντρίβουσι τὰ κόκκαλα. Τοῦτο παρετηρήθη πλειστάκις. Προσθέσατε εἰς ταῦτα τὴν ὑπάρχουσαν δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ πλησιάσῃ τις τὸ μέρος ἐκεῖνο, τὴν ἀδυναμίαν, εἰς ἣν εὑρίσκεται τοῦ νὰ τὸ ἐγκαταλείψῃ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ προφήτου, καὶ ὁμολογήσατε ὅτι ἡ ἀπομόνωσις εἶνε πλήρης.

Εἶπον ὅτι ὁ προφήτης εἶνε κύριος τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων· τοῦτο δέον νὰ ληφθῇ κατὰ γράμμα. Ὡς πρὸς τὰς ψυχὰς διατίθησι κατὰ τὸ δοκοῦν τὰς θελήσεις καὶ συνειδήσεις τῶν πιστῶν καθὼς καὶ τὰς ἰδέας, εἰς ἃς ἔδωκε διεύθυνσίν τινα, καὶ τὰς ὁποίας ἐπίσταται νὰ διατηρῇ ἐν τῇ διευθύνσει ταύτῃ. Ἄλλως τε τίς ὁ σκεπτόμενος ἐν Utah; Πιστεύουσιν, ἐργάζονται καὶ ἀπολαύουσιν, ἀλλὰ δὲν σκέπτονται.

Τὴν Κυριακὴν προσευχή, καθ' ὅλην δὲ τὴν ἑβδομάδα τὸ κτῆμα ἢ τὸ ἐργαστήριον, τὸ θέατρον ἢ τὸ χαρέμιον καθ' ἑκάστην ἑσπέραν, τοῦτο ἀρκεῖ. Δὲν ὑπολείπεται καιρὸς διὰ τὴν σκέψιν. Τὰ πάντα γίνονται διὰ τῆς ἐμπνεύσεως. Ὁ Θεὸς εἶνε ὁ ἐμπνέων, ὁ δὲ ἐμπνεόμενος εἶνε ὁ προφήτης. Εἰς πᾶν εἶδος ὑποθέσεων, ἀμηχανίας, ἀμφιβολιῶν, ἀπευθύνονται εἰς αὐτόν. Ἐνίοτε φυλάττει τὴν σιωπὴν, διότι τότε στερεῖται ἐμπνεύσεως, ἀλλ' ἐὰν λαλήσῃ, εἰσὶ πεπεισμένοι ὅτι ἤκουσαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὁ προφήτης δὲν θεωρεῖται ὡς ὁ ἐνσαρκωμένος Θεὸς, ἀλλ' εἶνε ἐντελῶς ὡς εἴ ἦτο τοιοῦτος. Ὡς ἐκ τούτου λέγω ὅτι διατίθησι τὰς ψυχὰς κατὰ βούλησιν.

Ἤδη ὡς πρὸς τὰ σώματα! Εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ συγκεντροῖ τὰ νήματα ὅλων τῶν ὑπο-

θέσεων καὶ ὅλων τῶν ὑλικῶν συμφερόντων. Νέμεται τὸ ἔδαφος, καὶ τὸ ἔδαφος αὐτοῦ εἶνε ἡ χώρα τοῦ Utah, μεγάλη, νομίζω, ὡς τὸ ἥμισυ τῆς Γαλλίας. Νέμεται τὰς φυσικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις διακοσίων χιλιάδων ἀτόμων. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Φαραὼ, ὁ κόσμος δὲν εἶδε τοιοῦτον μονοπώλιον! Οὕτω θεωρεῖται ὡς ἓν τῶν πλουσιωτέρων προσώπων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ὑπολογίζεται κάτοχος περιουσίας ἄνω τῶν δώδεκα ἑκατομμυρίων, δεσπόζει τῶν ἀγορῶν, κανονίζει τὰς τιμὰς τῶν τροφίμων, χαράττει ὁδοὺς καὶ λαμβάνει μέγιστα διόδια. Ἀφοῦ δὲ δημιουργήσῃ αὐτάς, ἐπεμβαίνει εἰς ὅλα τὰ στάδια τοῦ βίου. Τὰ νέμεται ἅπαντα. Δυνάμει τῆς ἐνάπλου αὐτοῦ δυνάμεως, τῶν ἐντελῶς συγκεκροτημένων καὶ ἐξησκημένων πολιτοφυλάκων του, διὰ τοῦ τηλεγράφου, ὃν κατεσκεύασε καὶ ὅστις συνδέει τὰ διάφορα καταστήματα τοῦ Utah, ἅτινα πλὴν τοῦ τῆς Κυρίνης ἀνήκουσιν ἅπαντα εἰς τοὺς Μορμόνους, κάμνει ὥστε οἱ μὲν ἰδικοί του νὰ τὸν ὑπακούωσιν, εἰς δὲ τὴν ἀντιπολίτευσιν, ἥτις εἰσέτι εἶνε ἀσθενεστάτη, νὰ γίνεται φοβερὸς, νὰ φείδεται δὲ αὐτοῦ ἡ κεντρικὴ κυβέρνησις τῆς Βασιγκτῶνος. Περιπλέον ἔχει τὸ ἄπειρον πλεονέκτημα ὅτι εἶνε γεωγραφικῶς ἀπρόσιτος.

Τελευταῖον συνοπτικὴ δικαιοσύνη, ἐν μέρει μυστικὴ, οἱονεὶ θρησκευτικὸν γόητρον περιβεβλημένη, συνεπλήρου, πρὸ τῆς ἐν τῇ Salt-lake-City ἐγκαθιδρύσεως τακτικῶν δικαστικῶν ἀρχῶν, τὴν ἀνήκουστον τοῦ ἀνθρώπου τούτου δύναμιν. Εἶνε λοιπὸν ὑπερβολὴ νὰ εἴπωμεν ὅτι διατίθησι τὰ σώματα; Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἄλλην ἔποψιν ἡ ἰδέα αὕτη δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ.

Ὁ προφήτης οὐδέποτε ἔσχε τὴν φήμην ἁγίου, ἐν τῇ συνήθει τῆς λέξεως ἐννοίᾳ, ἀλλ' οὐδεὶς ἐκ τῶν φίλων ἢ ἐμπίστων αὐτοῦ ἠδυνήθη νὰ προϊδῇ ὅτι ὑπὸ τὸ πρόσχημα διαταγῶν ἐκπορευομένων ἐκ τοῦ Θεοῦ ἤθελε τολμήσει νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τοὺς Μορμόνους τὰ δόγματα καὶ τὴν ἐξάσκησιν τῆς πολυγαμίας.

Νύκτα τινὰ (τῷ 1852) ἔλαβεν ἀποκάλυψιν, ἥτις παρὰ τὸ μέγα αὐτοῦ γόητρον, ἐτάραξεν ἐπί τινα χρόνον τὰς συνειδήσεις τῶν πειθηνίων ὁμοθρήσκων του. Ὁ Θεὸς, ἔλεγε, τῷ ἐνέπνευσε τὴν ἐπάνοδον εἰς τὸν πατριαρχικὸν βίον, εἰς τὸ πολλαπλοῦν τῶν γυναικῶν. Ὅπως καταβάλῃ τὴν ἐγερθεῖσαν ἀντίστασιν, συνήθροισε πληρεξουσίους, ἀντιπροσωπεύοντας τὰ διάφορα διαμερίσματα τοῦ Utah, περὶ τὰς δύο χιλιάδας πρεσβυτέρους καὶ παρέστησεν ἀποκάλυψιν, ἣν ὁ Ἰωνᾶς Σμὶτ εἶχε δῆθεν ἓν ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀποκάλυψις περὶ τοῦ οὐρανίου γάμου» ὁ ἱστορικὸς Γεώργιος Σμὶτ ἐδημοσίευσε τὸ περίεργον τοῦτο ἔγγραφον ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ «Ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήματα». Ἡ χήρα καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰωνᾶ ὑποστηρίζουσιν ὅτι τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶνε ἀπόκρυφον. Ἐρρόντισαν δὲ νὰ συντάξωσιν αὐτὸ κατὰ τὸ ὕφος τῆς παλαιᾶς Διαθήκης. Ὁ Ἰεχωβὰ δὲν ἠκολούθησε τὴν πορείαν τοῦ χρόνου. Ἔχει ἀκόμη τὴν γλῶσσαν, ἣν ἐλάλησε πρὸς τὸν Ἀβραάμ, ἀλλ' ὅ,τι λέγει εἶνε νέον. Ἰδοὺ βραχεῖα ἀνάλυσις τῶν οὐσιωδῶν αὐτοῦ μερῶν. Ἐὰν ἀνὴρ τις νυμφευθῇ γυναῖκα ἄνευ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου, αὐτός τε καὶ ἐκείνη, καθιστάμενοι ἄγγελοι ἐν τῷ παραδείσῳ, ἔσονται οἱ ὑπηρέται τῶν μακαρίων καὶ θὰ μείνωσιν ἄγαμοι ἐν τῇ αἰωνιότητι. Ὅσοι ὅμως νυμφεύονται συμφώνως πρὸς τὸν νόμον γενήσονται Θεοί! Ὁ Ἰωνᾶς Σμὶτ κηρύττει ὅτι κατάγεται ἐξ Ἀβραάμ. Ὁ Θεὸς διέταξε τὸν Ἀβραάμ, ἡ δὲ Σάρα τῷ ἔδωκε τὴν Ἄγαρ. Διατί; Διότι οὕτω διέταξεν ὁ νόμος. Ἡ Ἄγαρ ὑπῆρξεν ἡ πηγὴ πολλῶν ἀπογόνων. Ἡμάρτησε διὰ τοῦτο ὁ Ἀβραάμ; Οὐχί. Ὁ Ἀβραὰμ εἶχε παλλακίδας, αἵτινες ἐτεκνοποίουν. Ὁ Δαβὶδ εἶχε συζύγους καὶ παλλακίδας, καὶ ἔπραξε καλῶς, διότι αὗται τῷ ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ Νάθαν καὶ ἄλλων προφητῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὴν κλεῖδα, τὴν δύναμιν τοῦ νὰ χορηγήσωσι γυναῖκας. Ὁ Δαβὶδ δὲν ἡμάρτησεν εἰμὴ νυμφευθεὶς τὴν σύζυγον τοῦ Οὐρία.. Ὁ Σολομὼν καὶ ὁ Μωϋσῆς εἶχον ἐπίσης πολλὰς γυναῖκας. Ἡ γυνὴ, ἧς ὁ σύζυγος ἔπραξε μοιχείαν, δύναται νὰ λάβῃ ἄλλον ἄνδρα, ἀρκεῖ νὰ εἶνε ἐνάρετος. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὁ Θεὸς ἐπιφυλάσσεται ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει νὰ δώσῃ ὁδηγίας εἰς τὸν προφήτην Ἰωνᾶν, ὅστις τότε δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ καὶ εὐλογήσῃ τὸν γάμον. Ἐὰν ὁ Ἰωνᾶς μείνῃ πιστὸς εἰς τὸν νόμον, ὁ Θεὸς θὰ δώσῃ αὐτῷ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ οἰκίας, ἀγροὺς, γυναῖκας, τέκνα καὶ στεφάνους καθ' ὅλην τὴν αἰωνιότητα. Ὁ νυμφευθεὶς κόρην ἱερεὺς, δύναται, ἐὰν ἐπιθυμῇ, νὰ νυμφευθῇ ἄλλην, ἀρκεῖ ἡ πρώτη νὰ συγκατανεύσῃ. Ἐὰν ἀγαπᾷ νὰ νυμφευθῇ δέκα, δυνάμει τοῦ νόμου τούτου, δύναται νὰ τὸ πράξῃ χωρὶς νὰ καταζῇ ἔνοχος μοιχείας. Ἐὰν μία τῶν γυναικῶν αὐτοῦ παραδοθῇ εἰς ἄλλον ἄνδρα, εἶνε μοιχαλὶς καὶ ὀφείλει νὰ ἐξολοθρευθῇ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, διότι αὐτὴ καὶ αἱ σύντροφοί της ἐδόθησαν εἰς τὸν ἱερέα πρὸς πολλαπλασιασμὸν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου ὁ Brigham Young ἀπέσπασε τὴν συγκατάθεσιν τῆς συνελεύσεως. Κατὰ συνέπειαν αὕτη ἠσπάσθη τὴν ἀρχὴν τῆς πολυγαμίας, ἥτις ἀνεκηρύχθη καθῆκον καὶ προνόμιον ὅπερ ὅμως προνόμιον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ εἰμὴ δι' εἰδικῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ. Ἐκ δὲ τῆς γενομένης εἰς τὸν Ἰωνᾶν Σμὶτ ἀποκαλύψεως ἔπεται ὅτι ὁ Θεὸς δίδει ἢ ἀρνεῖται τὸ προνόμιον διὰ μέσου τοῦ προφήτου αὐτοῦ, οὗτος δὲ πρὶν ἢ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν του, ἐξετάζει τὴν περίπτωσιν ἢ παραπέμπει αὐτὴν πρὸς ἐξέτασιν εἰς τοὺς ἐπισκόπους του. Περὶ τῆς διαγωγῆς κόρης ἢ νέου πρὸ τοῦ γάμου, καθὼς καὶ περὶ ἄλλων ζητημάτων τῆς αὐτῆς φύσεως ἀποφασίζει ὁ προφήτης ὡς ὑπέρτατος δικαστὴς, ἐν ὀνόματι καὶ κατ' ἰδίαν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ Θεὸς γνωστοποιεῖ εἰς αὐτὸν ἐν πάσῃ περιπτώσει τὴν θέλησίν του. Συνελόντι εἰπεῖν, πρὸς τὸ μονοπώλιον, ὅπερ ὁ προφήτης ἐξασκεῖ ἐπὶ τῶν τροφίμων, ἐπὶ τῶν πραγματειῶν, ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἐπὶ τῶν βραχιόνων καὶ ἐπὶ τῶν ἱδρώτων τῶν ἀνθρώπων, ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναμιγνύεσθαι εἰς τὰς στενοτέρας τῆς οἰκογενείας σχέσεις. Ἡ ὑλικὴ εὐημερία, ἡ οἰκιακὴ εἰρήνη, ἡ ὑπόληψις ἑκάστου, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἰδιοτροπίας αὐτοῦ. Δὲν λέγω βεβαίως ὅτι ὁ προφήτης καταχρᾶται τὴν ἄπειρον ἐξουσίαν, ἣν ὁ νόμος τῷ χορηγεῖ, νόμος ὃν ἔθηκεν αὐτὸς οὗτος.

Τὸ μνησθὲν ἐν τούτοις σύστημα εἶνε τεραπῶδες καὶ ἀπαραδειγμάτιστον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ὅσῳ τις προάγεται εἰς τοὺς βαθμοὺς τῆς ἱεραρχίας, τοσούτῳ ἐπιβάλλεται αὐτῷ τὸ καθῆκον νὰ ποιῆται χρῆσιν τοῦ προνομίου τῆς πολλαπλότητος τῶν γυναικῶν. Ὁ Brigham Young εἶχε δέκα ἓξ γυναῖκας, μὴ ὑπολογιζομένων ἐν αὐταῖς ἑτέρων δέκα ἓξ, αἵτινες ὀνομάζονται *ἐσφραγισμέναι* (sealed). Τινὲς ἐξ αὐτῶν τῶν τελευταίων ἔζων μετ' αὐτοῦ συζυγικῶς, ἄλλαι ἦσαν χῆραι ἢ *γερροντοκόραι* αἵτινες τοιουτοτρόπως ἤλπιζον ὅτι ἐν τῇ αἰωνιότητι θὰ ἀποβῶσιν αἱ πραγματικαὶ σύζυγοι τοῦ προφήτου. Ὁ ἱστορικὸς Γεώργιος Σμὶτ ἔχει πέντε γυναῖκας. Οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι εὐχαριστοῦνται μὲ τέσσαρας. Οὐδεὶς ἔχει ὀλιγωτέρας τῶν τριῶν.

Ἐννοεῖται ὅτι δὲν δύναταί τις νὰ νυμφευθῇ πλείους γυναῖκας τῶν ὅσων δύναται νὰ διαθρέψῃ. Πράγματι ὅμως συχνότατα αὐταὶ αἱ γυναῖκες συντηροῦσι τὸν σύζυγον διὰ τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας των. Τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει πρὸ πάντων παρὰ τοῖς πτωχοῖς. Ἐὰν ἀνήρ τις ἔχῃ δύο γυναῖκας, ἑκάστη αὐτῶν κατέχει χωριστὸν θάλαμον σπανίως ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον αἱ ἀγροτικαὶ οἰκίαι ἔχουσι συνήθως δύο διαχωρίσματα. Αἱ γυναῖκες ἐξασκοῦσι τὴν τέχνην των, ἐπαρκοῦσιν αἱ ἴδιαι εἰς τὰς ἀνάγκας των, καὶ ὅπως ἑλκύσωσι τὸν σύζυγον, θυσιάζουσι τὰς μικράς των οἰκονομίας προπαρασκευάζουσαι αὐτῷ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μέτριόν τι δεῖπνον. Αἱ ἐνεστῶσαι γυναῖκες τοῦ προφήτου, οὐχὶ αἱ *ἐσφραγισμέναι* κατέχουσιν ἐν τῇ κυψέλῃ (bee hive), ὡς ὀνομάζεται ἡ οἰκία αὐτοῦ, χωριστὰ δωμάτια. Ὅλαι αὗται θεωροῦνται κερδαίνουσαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῆς ἐργασίας, δειπνῶσι ἐν τῇ αὐτῇ τραπέζῃ καὶ διατελοῦσιν ἐν πᾶσιν ὑπὸ σύστημα διοικήσεως καὶ ἐλέγχου αὐστηρῶς γραφειοκρατικόν.

Ἐξετάσωμεν νῦν ποία ἡ ἔννοια τῆς λέξεως (Sealing) σφραγίζειν, τί σημαίνει γυνὴ ἐσφραγισμένη. Δὲν ἔσχον οὔτε τὸν καιρὸν οὔτε τὴν εὐκαιρίαν, ἀλλ' οὔτε κἂν τὸ ὁμολογῶ, τὴν ἐπιθυμίαν νὰ πραγματευθῶ περὶ μορμονικῆς θεολογίας, ἢ νὰ ἐξελέγξω τὰς συγκεχυμένας πληροφορίας, τὰς ἀντιφατικὰς καὶ πολλάκις ὑπερβολικὰς, αἵτινες ἐμπεριέχονται ἐν τοῖς βιβλίοις καὶ ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ὅσας περὶ τοῦ θέματος τούτου ἔγραψαν. Φαίνεται ὅτι γυνή τις δύναται νὰ εἶνε ἐσφραγισμένη πρὸς τὸν ἄνδρα της διὰ τὴν παροῦσαν καὶ διὰ τὴν μέλλουσαν ζωήν. Μία γυνὴ δύναται ὡσαύτως νὰ λάβῃ ὡς σύζυγον ἄνθρωπον ἀποθιώσαντα. Λέγεται μάλιστα ὅτι ἐπιτρέπεται (ἀγνοῶ ὅμως ἐὰν τὸ τοιοῦτον παρετηρήθη), ἵνα γυνή τις σφραγισθῇ μετὰ δύο συζύγων ζώντων, μετὰ τοῦ ἑνὸς μὲν δι' αὐτὴν τὴν ζωήν, μετὰ δὲ τοῦ ἑτέρου διὰ τὸν παράδεισον, πάντοτε τῇ ἐπεμβάσει τοῦ προφήτου ἢ τῶν Ἐπισκόπων. Ὡς βλέπει δὲ ὁ ἀναγνώστης ὑπὸ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Θεοῦ ἐκμεταλλεύονται τὴν ἀμάθειαν καὶ εὐπιστίαν ὑπὲρ τῆς λαγνείας. Ἀποστρέψωμεν τὰ βλέμματα ἐκ τοῦ θλιβεροῦ τούτου θεάματος.

Τὰ τέκνα βρίθουσιν ἐν τῇ Salt-lake-City. Βλέπει τις ἐξ αὐτῶν πανταχοῦ, εἶνε δὲ καὶ γνώρισμα τῆς πόλεως ταύτης, καθὼς καὶ ὅλων τῶν ὑπὸ τῶν Μορμόνων κατοικουμένων μερῶν. Συντηροῦνται καλῶς, εἰσὶν εὐσχήμως ἐνδεδυμένα καὶ ἅπαντα φοιτῶσιν εἰς τὰ σχολεῖα. Ἀλλὰ τὰ περισσότερα ἐξ ὅσων εἶδον μοὶ ἐφάνησαν λεπτοφυῆ, εἰ μὴ οὐχὶ καχεκτικά. Ἡ οἰκιακὴ αὐθεντία ἀπορροφᾶται ὑπὸ τῆς αὐθεντίας τοῦ προφήτου. Οἱ πατέρες μόλις γινώσκουσι τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν τέκνων των. Ὁ πρόεδρος ἔχει τεσσαράκοντα ἑκτὼ μὴ ὑπολογιζομένων τῶν τεθνεώτων. Ὁ τελευταῖος αὐτοῦ παῖς εἶνε πέντε μηνῶν! Ἡμέραν τινὰ ὁ προφήτης περιεπάτει εἰς τὰς ὁδοὺς, ῥῆξις δέ τις μεταξὺ δύο ἀγυιοπαίδων ἐφείλκυσε τὴν προσοχήν του. Ἐπεμβῆκεν ἀμέσως ἐφαρμόζων διὰ τῆς ῥάβδου του αὐστηρὸν μάθημα ἐπὶ τῆς ῥάχεως ἑνὸς τῶν μικρῶν φωνασκούντων, μεθ' ὃ ἠρώτησεν αὐτόν: «*Τίνος εἶσαι υἱός;*» τὸ δὲ παιδίον ἀπεκρίθη. «*Εἶμαι παιδὶ τοῦ προφήτου*». Ὄντως δὲ ἦτον ἓν τῶν τεσσαράκοντα ἑκτώ.

Ὑφ' οἱανδήποτε ἔποψιν καὶ ἐὰν ἐξετάσῃ τις καὶ ἐνταῦθα τὴν πολυγαμίαν, εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ συναντήσῃ σπέρματα καταφορᾶς, κατὰ πρῶτον μὲν λόγον διὰ τὴν οἰκογένειαν, κατὰ δεύτερον δὲ διὰ τὴν κοινωνίαν. Ἀλλὰ τὰ πρῶτα θύματα εἰσὶν αἱ γυναῖκες. Ὅσας εἶδον, εἶχον ἅπασαι τὴν ὄψιν ἀλγεινὴν καὶ περφοβισμένην. Ἐντὸς τῶν οἰκιῶν αὐτῶν δὲν κατέχουσι τὴν εἰς τὴν σύζυγον ὀφειλομένην θέσιν. Οἱ ἄνδρες ἀποφεύγουσι τοῦ νὰ ὁμιλῶσι περὶ αὐτῶν καὶ νὰ τὰς ἐμφανίζωσιν ἐνώπιον τῶν ξένων. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι αἰσχύνονται δι' αὐτὰς, ἢ μᾶλλον δι' ἑαυτούς. Αἱ σύντροφοι τοῦ Ἄραβος ἢ τοῦ Τούρκου οὐδέποτε ἐγνώρισαν τὴν ὑψηλὴν σφαῖραν, ἣν ὁ Χριστιανισμὸς κατέκτησεν ὑπὲρ τῆς γυναικός. Ἀλλ' αἱ δυστυχεῖς Μορμόναι κατέβησαν ἐκ τῆς θέσεως, ἣν ἀρτίως κατεῖχον. Εἰσὶν ἐκπεφυλισμέναι, καὶ ὁ ἐκφυλλισμὸς οὗτος ἀναγινώσκεται εἰς

τὰς μελαγχολικὰς καὶ μαραμένας ὄψεις των.

Ὁ προφήτης ἀπολαύει τιμῶν πλέον ἢ βασιλικῶν, καθόσον θεωρεῖται, ἐὰν δὲν λατρεύηται, ὡς θεότης. Μικρὸν πρὸ τῆς ἀφίξεώς μου, εἶχε συμπληρώσει τὸ ἑβδομηκοστὸν τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔτος. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἔλαβεν ἐν τῇ κυψέλῃ αὐτοῦ τὰ συγχαρητήρια τῶν ἀποστόλων, τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. Εἷς ἐξ αὐτῶν προσφωνῶν αὐτῷ τῷ ἀπένειμε τὸν τίτλον τοῦ ἡγεμόνος. «Θέλετε ζήσει, προσέθηκεν, ὅπως »ἴδητε τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς »γῆς θὰ ἔλθωσιν ἐνταῦθα ἵνα σᾶς ζητήσωσι συμ»βουλήν». Ἡ ἐπίσημος ἐφημερὶς ἔσπευσε νὰ δημοσιεύσῃ τὴν προσφώνησιν ταύτην.

Τὴν Κυριακὴν ὁ προφήτης κηρύττει ἐνίοτε εἰς τὸν ναόν. Κατὰ τὰς ὁμοθύμους μαρτυρίας, ἃς ἠδυνήθην νὰ συλλέξω, αἱ ὁμιλίαι αὗται εἰσὶ κράμα ἀσυναρτήτων τεμαχίων εἰλημμένων ἐκ τῆς βίβλου, καταγγελίαι καὶ μισηταὶ εἰσηγήσεις, προσωπικότητες, φράσεις παχεῖαι καὶ χυδαῖαι. Τὸ ὕφος αὐτοῦ εἶνε βάναυσον ἐνίοτε δὲ ὑβριστικὸν καὶ πάντοτε φέρει τὴν σφραγῖδα τῆς παχυλωτέρας ἀμαθείας. Οὐδὲν ἴχνος φυσικῆς εὐγλωττίας ἐν αὐτῷ. Ἀπό τινος χρόνου ὁ προφήτης ἐκλέγων κατὰ προτίμησιν τὴν πολυγαμίαν ὡς θέμα τῶν ὁμιλιῶν αὐτοῦ, ἀπεκρίνετο ἐμμέσως εἰς τὰς ἐπιθέσεις τοῦ ἀμερικανικοῦ τύπου, ὅστις κατὰ τοῦτο τυγχάνει ἡ πιστὴ ἠχὼ τῆς δημοσίας γνώμης ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις.

Προσποιούμενος ὅτι ἀσπάζεται τὴν ἀνεξιθρησκείαν, ἤνοιξε τὰς πύλας τοῦ ναοῦ εἰς τοὺς ἱεροκήρυκας ὅλων τῶν θρησκειῶν καὶ αἱρέσεων. Ἱερεύς τις ἀνήκων εἰς τὴν Ἀγγλικανικὴν ἐκκλησίαν ἠθέλησε νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς ἀδείας ταύτης καὶ εἰσῆλθε περιβεβλημένος μανδύαν. Μετὰ τοῦτον ὁ προφήτης περιτυλιχθεὶς ἐντὸς σινδόνος ἀνέβη τὸ βῆμα ἐν μέσῳ τῶν γελώτων τῆς ὁμηγύρεως καὶ ἀπήγγειλεν ἀστεῖον λόγον, δι' οὗ ἠθέλησε νὰ παρῳδήσῃ βαυναύσως τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀγγλικανοῦ ἱερέως ὁμιλίαν.

Ἐν κεφαλαίῳ ὁ ἀπολυτισμὸς ὁ ἀκρότατος ἀπολυτισμός, τυγχάνει προσωποποιημένος ἐν τῷ ἀρχηγῷ τοῦ νέου θρησκεύματος. Οἱ ἐπίσκοποι τρέφουσι τὴν μεγαλειτέραν πίστιν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ προφήτου. Οὐδεμία λατρεία· καθότι αἱ σύντομοι ὁμιλίαι τῆς Κυριακῆς, τὰ μερικὰ ᾄσματα ἐν τῷ ναῷ δὲν εἶνε ἄξια τοῦ ὀνόματος τούτου. Ἐν γένει καθόσον ἀφορᾷ τὸν ὄχλον, οὐδεμία προκατάληψις, οὐδὲν θρησκευτικὸν αἴσθημα παρατηρεῖται ἢ μᾶλλον τὰ θρησκευτικὰ αἰσθήματα συγκεντροῦνται ἐν τῇ φανατικῇ λατρείᾳ τοῦ προφήτου. Βλέπομεν τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν πίστιν ἀναγορευθείσας ὡς ὑπερτάτην ἀρχήν. Ἀλλ' ἐργασίαν ἀναγκαίως χειρωνακτικὴν καὶ ἀναγκαίως βεβιασμένην, φθάνουσαν εἰς τὸ ἔπακρον καθόσον ὀφείλει τις δι' αὐτῆς οὐ μόνον νὰ ζήσῃ ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποτίσῃ τὰ χρέη ἃ συνῆψε πρὸς τὸν Πρόεδρον· αὐτὴ δὲ ἡ ὑπερβολικὴ ἐργασία ἐξηγεῖ τὴν ταχεῖαν καὶ θαυμαστὴν πρόοδον τῆς ἀποικίας· μονοπώλιον ὅπερ περιλαμβάνει τὰ πάντα (καὶ ἐκτείνεται εἰς ἅπαντας ἐξασκούμενον καὶ ἐκμεταλλευόμενον ὑπὸ τοῦ προφήτου)· ἐπέμβασιν τοῦ τελευταίου τούτου, ἐνεργουμένην εἴτε προσωπικῶς ὑπ' αὐτοῦ εἴτε διὰ μέσου τῶν ἐπισκόπων εἰς τὰς στενοτέρας οἰκογενειακὰς σχέσεις, εἰς ἰδιωτικὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις· καθ' ὅλας δὲ τὰς δυσκόλους καὶ κρισίμους στιγμὰς καταφυγὴν εἰς τοὺς χρησμοὺς αὐτοῦ καὶ τελευταῖον τὴν πολυγαμίαν ἐκδηλουμένην ὡς καθῆκον καὶ προνόμιον, καὶ ἐξασκουμένην πρὸ εἰκοσαετίας.

Τοιαύτη εἶνε ἡ οὐσία τοῦ Μορμονισμοῦ.

Ἐκ τινος γαλλικοῦ συγγράμματος πραγματευομένου περὶ τῶν παραδόξων τῶν Παρισίων ἀποσπῶμεν τὸ ἑπόμενον τεμάχιον, ἐν ᾧ γίνεται λόγος περί τινων περιεργοτάτων ἐπαγγελμάτων ἐν Παρισίοις ἀσκουμένων.

Σ. τ. Δ.

ΑΓΝΩΣΤΑ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ

ἐν Παρισίοις.

Κατασκευαστὴς σκωλήκων.

— Ἐργάζεται ὁ Σαλέν; ἠρώτησα.

— Ὦ! Δὲν εἶνε βεβαίως ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ βιβλία τοῦ Πτωχοκομείου, — τοῦτο θὰ ἦτο ὄνειδος δι' ἄνδρα οἰκοῦντα ἐν ταῖς συνοικίαις τῶν ἐργατῶν. — Εἶνε ἄνθρωπος κερδίζων ἀνέτως τὰ πρὸς τὸ ζῆν εἶνε *κατασκευαστὴς σκωλήκων.*

Ἡ βιομηχανία αὕτη ἐφάνη ἡμῖν λίαν παράδοξος. Κατασκευαστὴς σκωλήκων! Ἡ φαντασία ἡμῶν — τὸ ὁμολογοῦμεν — οὐδέποτε θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπινοήσῃ τοιοῦτο ἐπιτήδευμα. Ἴσως δὲν ἀντελήφθημεν καλῶς. Τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶνε ὅτι δὲν ἐνοήσαμεν· ἐζητήσαμεν διασαφίσεις.

— Κατασκευαστὴς σκωλήκων! εἶπον ἔκπληκτος.

— Αὐτό, βεβαίως... Δὲν ἀγνοεῖτε τοὺς μικροὺς ἐκείνους σκώληκας τοὺς χρησιμεύοντας εἰς τὴν ἁλιείαν...

— Κάλλιστα... ἀλλὰ πῶς τοὺς κατασκευάζει;...

— Ἀ! ἰδού· ἴσως ἡ τοιαύτη τέχνη εἶνε ὀλίγον *ἀκάθαρτη*, ἀλλὰ δι' αὐτῆς κερδίζει τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ὑπάρχουν ἐν Παρισίοις πλειότεροι τῶν δισχιλίων ἁλιέων, πολλαὶ *μάγκαι* καὶ οὐκ ὀλίγοι *οἰκοκυραῖοι* ἁλιεύοντες διὰ τῆς *ὁρμιᾶς*. Ὁ γέρω Σαλὲν ἐγνωρίσθη μετ' αὐτῶν ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ. Κατασκευάζει δὲ σκώληκας χρησιμεύοντας αὐτοῖς ὡς δέλεαρ δι' ὅλον τὸ ἔτος. Πρὸς τοῦτο ἐνοικίασε τὸ ὑπερῷον τῆς οἰκίας, ἕνα πάλαι ποτὲ περιστερῶνα, ὅπου ἀποθηκεύει τὰ θνησιμαῖα τῶν κυνῶν καὶ τῶν αἰλούρων, ἅτινα προμηθεύεται ἐκ τῶν ῥακοσυλλεκτῶν· ὅταν ἀρχίσῃ ἡ ἀποσύνθεσις, οἱ σκώληκες προβαίνουσι. Τούτους δὲ συλλέγει ὁ γέρω Σαλὲν εἰς μικρὰ *κουτία* ἐκ λευκοσιδήρου, τὰ ὁποῖα ἐπώλει ἀκολούθως εἰς τοὺς ἁλιεῖς πρὸς δύο φράγκα ἕκαστον. Καθὼς βλέπετε, ἡ κατασκευὴ δὲν εἶνε δύσκολος· ἀλλὰ, διάβολε! χρειάζεται μύτη κόρακος, διὰ νὰ κάμνῃ τις αὐτὴν τὴν τέχνην! Ὅλοι δὲ δὲν εἶνε κατάλληλοι διὰ τοῦτο ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ δουλειὰ δὲν πηγαίνει κακά. Τὴν ἄνοιξιν κερδίζει 10 μέχρι 15 φράγκων τὴν ἡμέραν· τοὺς δὲ λοιποὺς μῆνας 7 μέχρις 8. Ἀλλ' εἶνε ἀκατάστατος καὶ τοῦ ἀρέσει νὰ τὴν τραβᾷ...

Καὶ ὅμως ὅταν εἶνε πλημμύρα δὲν ἁλιεύουσιν, ὡς ἐκ τούτου τὸ πλεῖστον τοῦ χειμῶνος θὰ μένῃ ἀργός.

— Ἀπεναντίας ὁ χειμὼν εἶνε ἡ καλλιτέρα δι' αὐτὸν ἐποχή. Τότε τρέφει σκώληκας διὰ τὰς ἀηδόνας, τοῦτο δὲ εἶνε λίαν προσοδοφόρον· ὁ γέρων Σαλὲν ἔχει σχεδὸν τὸ μονοπώλιον. Ἡ κατασκευὴ τούτων καὶ εὔκολος εἶνε καὶ καθαρὰ καὶ οὐκ ὀλίγον ἐπικερδής. Ἀρκεῖ νὰ λάβῃ τις πίτυρα, ἄλευρα παλαιὰ καὶ ἐφθαρμένα τεμάχια ἄρτου νὰ ἀναμίξῃ πάντα ταῦτα, νὰ τὰ τυλίξῃ ἐντὸς παλαιῶν μαλλίνων περικνημίδων, καὶ νὰ τὰ ἀφήσῃ ἐκεῖ νὰ θερμανθῶσι καλῶς καὶ ἀμέσως οἱ ἐρυθροὶ σκώληκες ἀρχίζουσι νὰ γεννῶνται· οὗτοι πωλοῦνται ἥμισυ φράγκον οἱ ἑκατόν. Τὰς ἀηδόνας ἀγαπῶσι γενικῶς πλούσιαι γραῖαι, οἰκοκυραῖαι οὐχὶ πολυάσχολοι, βιβλιοπῶλαι, βιβλιοδέται καὶ ῥάπται. Πάντες οὗτοι πληρόνουσι καλῶς καὶ τοῖς μετρητοῖς. Ἀρκεῖ λοιπὸν νὰ ἔχῃ τις μία δεκάδα τοιούτων πελατῶν, ὧν ἕκαστος νὰ ἔχῃ τρία ἢ τέσσαρα πτηνά, ὅπως ζῇ ἀνέτως διατηρῶν καὶ ὑπηρέτριαν. Ἂν ὁ γέρω-Σαλὲν δὲν ἠγάπα τόσῳ πολὺ τὰ πνευματώδη ποτά, θὰ ἦτον ἰδιοκτήτης ὡς καὶ πᾶς ἄλλος.

Ὑπάλληλος ἐπὶ τοῦ ζωμοῦ.

Εἰξεύρετε εἰς τί χρησιμεύουσι τὰ ὀστᾶ;... Πρὶν ἢ φθάσωσιν εἰς τὸν τελευταῖον αὐτῶν ὅρον ὅπως μετασχηματισθῶσιν εἰς κομβία, εἰς πίπας, εἰς λαβὰς ῥάβδων, καὶ εἰς χίλια ἄλλα τοιαῦτα εἴδη τῆς μικρᾶς βιομηχανίας, βράζονται δὶς ἢ τρίς. Καὶ πρῶτον ὁ κρεωπώλης πωλεῖ αὐτὰ πρὸς εἴκοσι ἑκατοστὰ τὴν λίτραν εἰς τοὺς οἰκοκυραίους καὶ τοὺς μεγάλους ξενοδόχους πρὸς κατασκευὴν πυκνοῦ ζωμοῦ· οὗτοι μεταπωλοῦσιν αὐτὰ δι' ὀλίγα ἑκατοστὰ εἰς τοὺς ξενοδόχους τῆς τετάρτης τάξεως καὶ ἐπὶ τέλους παρὰ τῶν τελευταίων τούτων λαμβάνουσιν αὐτὰ οἱ κάπηλοι, οἵτινες κατασκευάζουσιν εἶδος ζωμοῦ, ὃν χρωματίζουσι δι' ἀφθόνου δόσεως δαυκίων, κρομμύων τηγανιτῶν, κεκαυμένης ζακχάρεως καὶ διαφόρων ἄλλων καρυκευμάτων. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ διὰ τῶν καρυκευμάτων τούτων δὲν κατορθοῦται ὅ,τι ἰδίως ἀπαιτοῦσιν οἱ πελάται, δηλαδὴ αἱ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ζωμοῦ φολίδες τοῦ πάχους, ἐπιτήδειός τις κερδοσκόπος ἐπενόησε τὸν ἐπὶ τῶν *φολίδων τοῦ ζωμοῦ ὑπάλληλον*, ὅστις ἔχει ὡρισμένην ἐργασίαν, τὴν ἑπομένην! Ὅταν ἴδῃ ἐρχομένους τοὺς πελάτας πληροῖ τὸ στόμα διὰ κοχλιαρίου ἐλαίου ἰχθύος, καὶ δι' αὐτοῦ ῥαίνει τὸν βράζοντα ζωμόν. Τὸ ἔλαιον πίπτον οὕτως, ἐν εἴδει ψεκάδων βροχῆς ἐπὶ τοῦ ζωμοῦ, σχηματίζει τὰς *φολίδας*, αἵτινες τόσῳ θέλγουσι τοὺς θαμῶνας. Ἐπιτήδειος τοιοῦτος ὑπάλληλος εἶνε περιζήτητος διὰ τὰ τοιούτου εἴδους ξενοδοχεῖα.

— Ἀλλ' ὁ ζωμὸς αὐτὸς πρέπει νὰ ἔχῃ γεῦσιν ἀνυπόφορον;

— Αἶ καὶ σεῖς... Ἡ γεῦσις ἀναπτύσσεται διὰ τῆς ἀσκήσεως. Πῶς θέλετε δὲ ἄνθρωποι εἰθισμένοι εἰς τὰ φαγητὰ τῶν τοιούτων ξενοδοχείων νὰ ἔχωσι τὴν γεῦσιν Λουκούλλειον; Ἄλλως τε καὶ τὰ οἰνοπνεύματα καταστρέφουσιν αὐτῶν τὸν οὐρανίσκον.

Δανεισταὶ κρεάτων.

— Εὐτυχῶς — προσέθηκα — τὰ κρέατα, ἅτινα βλέπομεν κρεμάμενα εἰς τὰς κρεατοθήκας πάντων τῶν καπηλείων, μοὶ φαίνονται ὡραῖα καὶ καλά.

— Καὶ εἶνε πράγματι τοιαῦτα. Δυστυχῶς ὅμως εἶνε μόνον ἐκεῖ *διὰ τὰ μάτια.*

— Πῶς, διὰ τὰ μάτια;

— Ναί· τὰ τεμάχια ἐκεῖνα τῶν βοῶν, τῶν κριῶν καὶ τῶν μοσχαρίων, τὰ ὁποῖα βλέπετε εἰς τὰς κρεατοθήκας τῶν καπηλείων, εἶνε ξένα, ἐλήφθησαν δάνεια ἐπὶ ἐπιστροφῇ, ἀντὶ μικρᾶς πληρωμῆς.

— Κρέατα δάνεια! ἀλλὰ παρὰ τίνος τὰ λαμνουσι καὶ πρὸς τί;...

— Ὅπως χρησιμεύωσιν ὡς δείγματα καὶ προσελκύσωσι θαμῶνας. Ἐν τοῖς καπηλείοις τούτοις ἡ μερὶς τοῦ κρέατος πωλεῖται 15 μέχρι 30 ἑκατοστῶν. Πῶς εἶνε λοιπὸν δυνατὸν νὰ γίνεται χρῆσις κρεάτων καλῶν; ἂν ἔδιδον εἰς τοὺς θαμῶνάς των τὰς ὡραίας *κοτελέττας* καὶ τὰ ὀρεκτικώτατα *φιλέττα*, ἅτινα βλέπετε ἐκεῖ κοσμοῦντα τὰς κρεατοθήκας των, θὰ κατεστρέφοντο ἀφεύκτως. Συνεννοοῦνται λοιπὸν μετὰ τῶν κρεωπωλῶν καὶ ἀντὶ μικρᾶς πληρωμῆς λαμβάνουσι προσωρινῶς πρὸς ἐπίδειξιν τὰ ὡραῖα αὐτῶν τεμάχια, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁλόκληρα ζῶα, ἅτινα ὁ δανείζων λαμβάνει ὀπίσω ὅταν θέλῃ.

— Ἰδοὺ μία ἔτι βιομηχανία, ἥτις μοὶ ἦτο ἄγνωστος. Οὐδέποτε θὰ ὑπωπτευόμην ὅτι ὑπάρχουσι *δανεισταὶ κρεάτων.* ?

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐφευρέτης παρουσιάσθη ἡμέραν τινὰ εἰς τὸν Ναπολέοντα. Ἀλλ' ἡ ταραχή του ἦτο τόση, διότι εὑρίσκετο μόνος ἀπέναντι τοῦ μονάρχου, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκθέσῃ τὸν σκοπὸν τῆς ἀκροάσεώς του.

Ἀφοῦ προσεπάθησε νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ, ὁ αὐτοκράτωρ βλέπων ὅτι δὲν τὸ κατώρθωνε, τῷ λέγει μειδιῶν.

— Μήπως σᾶς στενοχωρῶ καὶ θέλετε νὰ ἀποσυρθῶ;

*
* *

Ἠρωτᾶτο εἷς τῶν ἰατρῶν - καθηγητῶν μας διατί τόσον εὐκόλως ἔδιδε τὴν ψηφόν του πρὸς ἀναγόρευσιν διδακτόρων, ὅλως ἀμαθῶν.

— Ἀλλὰ, ἀπεκρίθη ὁ ἐπιστήμων, αὐτοὶ οἱ ἀμαθεῖς εἶνε, οἵτινες μᾶς προσκαλοῦσι κάθε λίγο εἰς συμβούλια!

*
* *

Ἰατρὸς προσκληθεὶς εἰς Κηφισσίαν ἵνα ἴδῃ ἀσθενῆ, λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸ ὅπλον του ἵνα κυνηγήσῃ κατόπιν τῆς ἐπισκέψεως.

Εἰς τὸν δρόμον φίλος τις ἀπαντᾷ αὐτόν.

— Καὶ γιὰ ποῦ; τὸν ἐρωτᾷ.

— Πηγαίνω νὰ ἰδῶ ἕνα ἄρρωστον εἰς τὴ Κηφισσιά.

— Ἄ!

Ἔπειτα, κυττάζων τὸ ὅπλον, προσθέτει·

— Καὶ φαίνεται, φοβεῖσαι μήπως δὲν τὸν 'πετύχῃς μὲ τὰ γιατρικά!...

*
* *

Ἐνῷ ποτε ὁ Βολταῖρος περιεπάτει μετά τινος φίλου του, διέβη παρ' αὐτὸν ἱερεὺς φέρων τὴν ἁγίαν κοινωνίαν. Ἐπειδὴ δ' ὁ φιλόσοφος ἀπεκαλύφθη, ὁ φίλος του τὸν ἠρώτησεν ἐὰν συνδιηλλάγη μετὰ τοῦ Θεοῦ.

— Χαιρετώμεθα μόνον, ἀπεκρίθη ὁ Βολταῖρος, ἀλλὰ δὲν ὁμιλοῦμεν.

*
* *

Τὸν κ. Ρ. ἀσθενοῦντα προσῆλθε νὰ ἐπισκεφθῇ ὁ φίλος του Κ. εἰς ἄκρον παραβλώψ.

— Ἔ, πῶς εἶσαι; τὸν ἐρωτᾷ.

— *Καθὼς βλέπεις*, ἀπαντᾷ ὁ Ρ. ὅστις καὶ ἀσθενῶν δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀφήσῃ τὴν μανίαν τῶν λογοπαιγνίων.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ἐσχάτη εὐτέλεια χαρακτῆρος εἶνε τὸ νὰ μὴ ἔχῃ τις ἕνα τινὰ χαρακτῆρα.

*** Μόνος ὁ ἀνόητος γίνεται ὀχληρός· ὁ εὐφυὴς ἄνθρωπος αἰσθάνεται ἐὰν ἀρέσκει ἢ δυσαρεστεῖ· καὶ γινώσκει νὰ ἐκλίπῃ ἀπό τινος μέρους ἐγκαίρως ἵνα μὴ κατασταθῇ ὀχληρός.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

*** Ἡ γερμανικὴ ἀστυνομία λαμβάνει ἐνίοτε μέτρα πρωτοτυπότατα. Εἰς Eanis, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Siegenruck, εἰδοποίησε τοὺς διευθυντὰς τῶν γυμναστικῶν ἑταιριῶν, τῶν ᾠδείων καὶ τῶν καταστημάτων σκοποβολῆς, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ δίδωσιν χοροὺς τοῖς ἀπαγορεύεται ἀπὸ τοῦδε, ἂν μεταξὺ τῶν μελῶν τῶν ἑταιριῶν των εὑρίσκωνται ἄτομα μὴ καταβαλόντα τοὺς ὀφειλομένους ὑπ' αὐτῶν φόρους, ἢ μὴ πληρώσαντα τὰ δίδακτρα τῶν τέκνων των, καθόσον, ὡς λέγει ἡ ἀστυνομικὴ διάταξις, δὲν δύναται ἡ ἀρχὴ εἰς πρόσωπα μὴ ἐκπληρώσαντα τὰς ὑποχρεώσεις των ταύτας νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν πολυτέλειαν τοῦ ν' ἀποτελῶσι μέρος ᾠδικῶν, γυμναστικῶν καὶ ἄλλων τοιούτων ἑταιριῶν.

Ἀλλὰ τὸ ἀστειότερον εἶνε, ὅτι ἡ αὐτὴ ἀστυνομικὴ διάταξις ῥητῶς ἀπειλεῖ τοὺς πωλητὰς τῶν διαφόρων ποτῶν καὶ τοὺς ξενοδόχους ὅτι ἐν ᾗ περιπτώσει παράσχωσι ποτὸν ἢ φαγητὸν εἰς πολίτην ὑπαγόμενον εἰς τὰς ἄνω κατηγορίας, θὰ καταδικασθῶσιν εἰς τὸ νὰ κλείωσι τὸ κατάστημά των πρὸ τῆς συνήθους νομίμου ὥρας.

Ἐννοεῖ ἕκαστος πόσον δυσάρεστος καθίσταται διὰ τῶν μέτρων τούτων ἡ θέσις τῶν καπήλων καὶ ξενοδόχων, ὑποχρεουμένων νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τοιαύτην ἐξέτασιν τοὺς πελάτας αὐτῶν, καὶ πόσας δυσκολίας θὰ φέρωσι ταῦτα εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των.

*** Κολοσσιαίου ἔργου ἡ ἐκτέλεσις ἐγκυμονεῖται ἐν Ἱσπανίᾳ. Σκοπεῖται ἡ διάτρησις τῶν Πυρηναίων, ὅπως ἀρθῶσι τὰ παρεμβαλλόμενα προσκόμματα εἰς τὴν μεταξὺ τῆς Ἱσπανίας καὶ τῆς Γαλλίας συγκοινωνίαν.

Ὁ βασιλεὺς Ἀλφόνσος ὑπέγραψε νομοσχέδιον, ὅπερ ὅσον οὔπω ὑποβάλλεται τῇ βουλῇ. Τὸ ὑπουργεῖον δι' αὐτοῦ λαμβάνει πληρεξουσιότητα πρὸς διεξαγωγὴν διαπραγματεύσεων ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μετὰ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως.

Ἡ Ἱσπανία θὰ ἐπεκτείνῃ τὸν σιδηρόδρομον τῆς Οὐέσκας μέχρι τῶν γαλλικῶν συνόρων, καὶ θέλει ἀρχίσει τὴν διάτρησιν ἀπὸ τῆς φάραγγος Somport.

Ἡ γραμμὴ θέλει φέρει εἰς Γαλλίαν πρὸς τὸ Oloron διὰ τῆς κοιλάδος Gave.

Τὰ ἔξοδα τῆς διατρήσεως θὰ καταβληθῶσι παρ' ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν. Ὑπολογίζεται δὲ ὅτι διὰ τοῦ ἔργου τούτου ἡ μεταξὺ Παρισίων καὶ Μαδρίτης ἀπόστασις συντομευθήσεται κατὰ 100 χιλιόμετρα.

Εἰς Ἀναγνώστης.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Διατήρησις κυνηγίου.

Ἁπλούστατον μέσον πρὸς διατήρησιν παντὸς εἴδους κυνηγίου ἐν καλῇ καταστάσει ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας εἶνε τὸ ἑπόμενον.

Εἰς τὸ σῶμα τοῦ πτηνοῦ εἰσάγομεν τεμάχιον ἄνθρακος, εἶτα δὲ περιδένομεν ἰσχυρῶς τὸν λαιμὸν αὐτοῦ διὰ κλωστῆς. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐμποδίζομεν τὸν ἀέρα νὰ εἰσέρχεται εἰς τὸ σῶμα τοῦ ζώου, καὶ οὕτω ἐπιβραδύνεται μεγάλως ἡ ἀποσύνθεσις αὐτοῦ.

ΑΘΗΝΗΣΙ.— ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ»